

Probleem WC-potiga

Klaid Hännile G2c

Paljudel inimestel on elus koht, mida nad peavad pühaks. Paik, mis on neile nii oluline, et seda võib nimetada pühapaigaks. Mõni peab metsa pühaks paigaks, teine jällegi Baikali järve. On ka isikuid, kelle jaoks on väga oluline kodune tualett. Kõik tahame, et meie püha paik oleks täiuslik ja ülim koht, kus olla. Kahjuks on ilmnenud probleem inimeste hulgas, kelle jaoks on WC püha – nimelt on prill-laud liiga külm. Kas selle probleemi taga on mõned kõrgemad jõud? Kuidas üldse sellist probleemi lahendada?

On inimesi, kellele meeldib poti peal istuda. Lugeda seal raamatut, vaadata filmi. Mõned isegi magavad. Kuid kõiki neid ühendab üks probleem. Kui poti peal istuda, siis on alguses väga külm. See paneb mõtlema, miks WC-poti tootjad ei kata prill-lauda mõne materjaliga, mis ei lähe nii külmaks või ei tee seda mõnest teisest materjalist? Kõige halvemad on keraamilised prill-laudad. Plast on väga okei, sest kui käimla ise on soe, on soe ka prill-laud ise. Tekib küsimus, kas tootjad meelega teevad inimeste

elu raskeks ja külmaks, rikkudes nende pühapaiga keraamilise prill-lauaga?

Kui valatakse põrandat, siis pannakse põrandat sisse tihtipeale ka soojustus, mis hiljem põrandat soojana hoiab. Oleks tore kasutada sellist tehnikat ka WC-pottide pu-

kuna tihtipeale, et enda taguotsa külm ära ei võtaks, pannakse prill-laua peale WC-paber, mis on mõnusalt kohev ja soe. Paberit lihtsalt peaks vähem ostma ning see oleks kasulik nii inimesele kui ka loodusele.

WC-poti puhul võiks küsida, et milleks pöörduda ainult soojustusega? Saaksime teha prill-lauda mingist pehmemest materjalist, mille peal oleks mugavam istuda. Võibolla pakkuda isegi massaaži teenust vibreeriva prill-lauaga. Võimalusi on palju, tuleb lihtsalt leida need probleemid, millele on lahendust vaja ja mille eest inimesed oleksid nõus maksma.

WC-poti temperatuur on ühiskonnas üpris suur probleem ning siinkohal tuleks endilt küsida, mida selle probleemi parandamiseks teha saaksime. Kui potitootjad ei ole nõus seda

probleemi lahendada, siis muudame ise prill-lauda soojaks, luues selleks vastavad ettevõtted või organisatsioonid. Oma pühapaik tuleb enda jaoks võimalikult mugavaks teha!

hul. See ei oleks tapvalt kallis ning soojustus ei pea olema võimas, et prill-lauda soojana hoida, mis tähendab, et elektritarbimine oleks üpris väike. Selline teguviis kergeteks paljude inimeste elu, tehes selle mugavamaks ning soojemaks. Tegelikult tuleks see võibolla inimeste rahakotile isegi soodsam,

HAAMER

Pärnu Ühisgümnaasiumi koolileht detsember 2016

Jõuluolümpia

Keel ja poliitika

Töö- ja üliõpilasvarjud

Vilistlased

Mis vaevab sinu südant...

Aeg muutusteks

Eesti jalgpall jälle sealsamuses?

Kuidas saab nii olla?

Maailm muutub – elu jääb

Parim kraam üldse

Halvim kraam üldse

Ei leia kaaslast? Ära muretse, meie aitame!

Kultuurrahvas...

Tahaks midagi põnevat kogeda... Mis jama see on? No vaadake seda – on see mingi nali või? Oh jah...

Meie olemine on tihtipeale just nii mõnus ja huvitav, kui mõnusaks ja huvitavaks me selle ise teeme. Eilsel Jõuluolümpial paistis aga, et mõnele sobib siiski ka igavlemine või üsna kehva kvaliteediga toodangu esitamine ja tarbimine.

Argipäevast kõige tülpinud ja igapäevaselt koolis toimuva suhtes kõige kriitilisemad on just G3 klassid. Ning kui teile antakse võimalus rutiinist välja tulla – iseenda ja teiste päev paremaks muuta –, on tulemus selline... Kuhu jääb siis see paljukõneldud, raamidesse surumisele vastanduv loomingu- gulus?

Ja kui võimla vaikselt järjest tühjemaks tilkus ning poole silmaga viimaseid esinemisi jälgi- va, järjest hõrenea publiku jutukõmin üha õõsamalt seintelt vastu kajab, tuli märkamatult nähtavale rämpsumeri. Kui palju liitmeid pooleldi joodud vett seal maas vedeles ja hiljem lihtsalt maha voolas? Mitu rikutud pudelit jääb kogumispunkti vastu võtmata?

Paistab, et edaspidi peab vist ikkagi õigekirja ja trigonomeet- riat drillima.

Sportlikud sulelised ja karvased ehk...

Karoliine Aus G3b

**Kooli viimasel detsembrinäda-
lal leidis aset Laura Mooni ja Ma-
rii-Heleen Mooni korraldatud
Jõuluolümpia.**

Säärast üritust korraldati Hansa-
gümnaasiumis õpetaja Inga Drobeti
ja Mehis Merilaine poolt juba mit-
meid aastaid, aga Ühisgümnaasiumi
sündmuste nimekirja ehib see alates
eelmisest aastast. Olümpia idee ongi
tuua kokku kogu kool, veetmaks
sportlikult toredat jõuluaja algust. Et
tekitada ka veidi närvikõdi, on tege-
mist klassidevahelise võistlusega.
Meie õpilastele pakkusid esmakord-
selt meeldivat konkurentsi ka kaks
Koidula gümnaasiumi klassi. Siiski
olid õpilased ka võistlusolukordades
üksteise vastu meeldivalt sõbralikult
– ei minud tülli ega kaklema.

Olümpia algas
hommikul kell
kümme võimlas
väikese rongkäigu-
ga. Kui kõik riigid
(iga klass tõmbas
juba sügisel endale
loosiga riigi, keda
nad esindama pea-

vad) olid jõudnud auringi ära teha,
oli aeg anda edasi paar tervitussõna
ning seejärel asuda asja juurde.

Esimese ülesandena oli iga klass
valmistanud ette kava tutvustamaks
enda riiki. Joel G1d klassist leidis, et
kavade juures oli kõige vingem see,
kui erinevalt kõik lähenesid. Korda-

gi ei tüdinenud ära, sest iga kava oli
omamoodi kokku pandud. Talle oli
kõige meelepärasem Poola kava,
sest see oli väga energiline ning esi-
nes rohkelt tantsu, nalja ja lõbusat
meelt. Kirke (G1a) lemmik oli hoo-
pis Kanada esitus, sest pole just pal-
ju poisse, kes julgevad end tüdru-
kuks riietada ja samal ajal, viisakalt
öeldes, noodist mööda laulda. Han-
nale (G3b) jättis sügava mulje Itaa-
liat esindavate Koidula õpilaste esi-
tus, kus Pavarottiks kehastunud
poiss laulis täiesti otseesituses laulu
„O Sole Mio“.

Asi on naljast kaugel

Peale tutvustavaid kavasid läks
asi tõsiseks – oli aeg sportima haka-
ta. Spordialad olid sel aastal samad

mis eelmiselgi:
pimevolle, sumo,
jõulueide kandmi-
ne ja korvpallivis-
ked. Klasside kau-
pa käidi punktist
punkti. Õpilased,
kes mängudel ei
osalenud, elasid

oma võistlejatele tuli hingeliselt kaa-
sa. Kõige enam meeldis õpilastele
pimevolle, sest tegu on tiimitööga.
Vähim meeldis aga sumo, sest eel-
mise aasta mälestused on veel valu-
salt meeles ja vabatahtlikult sinna
keegi (eelkõige tüdrukud) eriti min-
na ei tahtnud. Nii südantsoojendav

*Pole just palju poisse,
kes julgevad end
tüdrukuks riietada ja
samal ajal, viisakalt
öeldes, noodist mööda
laulda.*

... Jõuluolümpia!

oli näha, kui tõsiselt võtsid asja
just kümnendikud. Kui kaheteist-
kümnendikud hakkavad võib-olla
juba väsima, siis kooli noorimad
andsid küll igal pool endast maks-
mumi.

Peale spordialasid oli aeg talen-
diotsimiseks. Kõik klassid olid
jällegi kava valmistanud, kus esita-
ti ükskõik mida. Näiteks G1d klass
alustas uhke parkuuri-*show*'ga,
mis oli tõesti ahhetamapanev.
Kenneth Koort, kes jäi oma trikki-
dega silma juba rebaste ristimise
ajal, tegi tagurpidisalt lausa um-
bes kahe meetri kõrguselt. Palju-
des kavades läheneti väga loovalt,
näiteks G1a klass esitas jõululuule-
tuse täiesti uues võtmes. Mõni
klass laulis, teine hoopis räppis.
Žüriile tehti isegi kaarditrikke.
Olümpia lõpetas õpetajate, meie
parimate päkapikkude kava, mil-
lest sai üks suur-suur ühine tantsu-
pidu.

Loovad lahendused

Kõige silmapaistvam isik
Olümpial oli härra Donald Trump,
kes meie kooli suursündmusel isik-
likult Texase lipu all marssis. Ta
pidas ka endale iseloomuliku liht-
sõnadest koosneva, ent meelde jää-
va kõne. Trumpiga tehti rekordarv
pilte, mis nüüd nii Instagramis kui
ka Snapchatis kogu maailmale nä-
ha on. Tõsi see on, et päris Trum-
piga siiski tegu ei olnud, vaid hoo-

pis Marten Mummaga G3c klas-
sist. Kuid kaugelt ei olnud erine-
vus absoluutselt märgatav!

Päevaga jääd i üldjoontes rahu-
le. Asi, mida õpilaste arvates muu-
ta, on ürituse kestus – päeva lõ-
puks oli kogu seltskond üsna väsi-
nud. Vahepeal tegevused venisid,
pidi kaua oma ootama oma, kuni
teised klassid lõpetaksid. Peakor-
raldaja Laura arvates oli hästi see,
kui abistavad ja loomingulised

kõik olid. Kui midagi läkski sassi,
lahendati mure loovalt. Mida võiks
aga Laura arvates paremini teha,
on õpilaste omapoolne aktiivsus:
nad võiksid rohkem pingutada ja
sündmuse kordaminekusse panus-
tada.

Võitjad ja koondtulemused tea-
tatakse 11. jaanuaril kell 11.50
algava vahetunni ajal.

Eesti sugulaskeeltest ja keelepoliitikast

Läänemeresoome keeled 17-aastase silmade läbi

Annabel Mõtus G1b

Mul tekkis võimalus osa võtta eesti sugulaskeeli käsitlevast loengust, mida meie koolis andis 9. detsembril Tartu Ülikooli dotsent Madis Arukask.

Madis Arukask rääkis kuulajakonnale Läänemeresoome keeltest, milleks on näiteks soome, isuri, karjala ja vepsa keel. Ta on juba pikka aega tegelenud soome-ugri rahvaste uurimisega ja oli näha, et teda tõeliselt see teema huvitab. Ta väitis, et talle meeldib olla nendele rahvastele loomulikult ligidal ning seetõttu külastab ta neid rahvaid tihti. Eriti põhjalikult on ta uurinud vepsa, vadja ning setud keelt.

Aastal 2006 valmis tema kaasaobil film "Elavalt maetud", mis räägib D'azarvi küla viimasest põliselanikust Maria Anissimovast, kelle maailmapildis on oma koht nii loo-

dushaldjatel kui ka pühakutel. Seda filmi saime ka meie nautida. Kui hoolikalt kuulasin, siis vepsa keel oli isegi natukene eesti keelega sarnane. Peategelane tundus üksik, sest tema keelt kõnelejaid tema külas oli vähe. Maria oli küll elurõõmus, aga tema silmist oli näha kurbust. Võib-olla, kui tema keelt kõnelevaid inimesi oleks rohkem, siis oleks tal olnud parem võimalus teistega oma tundeid jagada. Üle maailma on vepsa keelt kõnelejaid umbes 6000, seda arvu saab võrrelda Jõgeva rahvaarvuga.

Kõige ohustatum läänemeresoome keel on vadja keel, mida kõneleb umbes 50 inimest. Ilmselt 10 aasta pärast on see arv veelgi väiksem. Tartu Ülikoolis on hea võimalus seda õppida, kuid huvilisi on vähe. Tänapäeval ei ole ühel-

gi eestlasel aega ega tahtmist niivõrd väikse kõnelejaskonnaga rahva keelt õppida, esikohal on ikka suurtemate rahvaste keeled.

Kuid väga oluline on neid väljasurevaid keeli säilitada. On olemas isegi eesti-vadja sõnaraamat, mis on väga tore. Kuid minu arust võiks koolides õppekava ette näha näiteks paaritunnilist väikekeele õppimist. Siis oleksid õpilased teadlikud, millised keeled üldse siin ligidal eksisteerivad. Põnev idee oleks teha näiteks väike tõlkevõistlus, kus peab eesti keelde tõlkima mõne soome-ugrikeelse jutu. See küll ei tagaks keele säilimist, kuid ma olen kindel, et nende rahvaste esivanemad oleksid uhked ja muidugi see arendaks ka õpilaste silmaringi.

Silver Orissaar G3c klassist kirjeldab kogemust järgmiselt:

Reedel toimunud loeng oli väga huvitav, sest loengu läbiviija suutis humoorikalt lähenda ning rääkis arusaadavalt. Mulle meeldis, et ta ei piirdunud ainult keeleteaduse erinevustega, vaid rääkis ka religioossetest erinevustest.

Peale loengut hakkasin ma tegelikult mõtlema meie esivanemate ja nende elu peale. Lühifilm vepsa naisest andis suhteliselt hea ülevaate uskumuste ja keelekasutamise kohta. Eelnevalt ma ei teadnud midagi sauna- ega metsavaimude kohta, kuid tänu videole sain neist aimu.

Arvan, et loeng oli vajalik, juba sellepärast, et silmaringi natukene- gi suurendada ja saada minimaalsed teadmised vaikeste keelte ja nende kõnelejate uskumuste kohta. Selliseid loenguid võiks tihedamini olla.

Eesti sugulaskeeltest ja keelepoliitikast

Ühiselt eesti keelde sukeldudes

Kerstin Olo G3c

9. detsembril käis meie koolis eesti keeleteadlane ja Tartu Ülikooli õppejõud Birute Klaas-Lang, kes pidas G2 ja G3 klassi õpilastele eesti keele alase loengu, millele järgnes ka töötuba.

Kuulajatele tutvustati eesti keelega seonduvaid ja uhkust tundma panevaid fakte – kus paikneb keelteskaalal oma suurusega meie emakeel ja mis on murde ning keele erinevus. Lisaks said kuulajad parema ülevaate mitmekeelsete laste elust ja sellest, kuidas nad ennast ühiskonnas tunnevad. Arutati ka Eesti-siseseid probleeme. Kõige suurema tähelepanu sai Ida-Virumaal riigikeelt mitte rääkivate

inimeste integreerumise võimalus.

Kui esimene osa loengust oli üsna teoreetiline ja faktidel põhinev, siis teises pooles, milles toimus töötuba, said osalejad ka oma pead tööle panna. Kuulajad jagati gruppidesse ja pandi kahte ülesannet lahendama. Kõigepealt pidime kahekesi välja tooma erinevaid aspekte, mis võiksid Ida-Virumaal elavaid inimesi keelelihtselt mõjutada. Tegime ajurünnaku ning panime kirja tegurid ühiskonnast, meediast, haridusest ja muust sellisest.

Peale nende üheskoos ette lugemist ja arutamist liitsime oma jõud

ja hakkasime täitma teist ülesannet – mõtlesime välja, kuidas Ida-Virumaalased eesti keelt rääkima panna. Tulime välja nii hästi teostatavate kui ka veidi äärmuslikemate ideedega. Osaliselt gruppide lahendused küll kattusid, kuid mõned mõtted vajaksid siiski välja toomist: eesti keele õpetamine juba varasemas eas (lasteaias), keeleeksamil heade tulemuste eest premeerimine, eestisiseste õpilaste vahetusprogrammide loomine, tööturul karmimate eesti keele oskuse nõuete loomine ning eriti õpetajate keeleoskuse kindlustamine.

Kristo Eller G3d sai loengust järgneva kogemuse:

Loengus räägiti meile eesti keelest kui üldisest suhtlusvahendist Eestis ja sellest, kuidas on jaotunud eesti keele osatähtsus Eestis ning mis piirkondades on see väiksem. Näiteks Ida-Virumaal, kus pea 90% on venekeelne elanikkond, on eesti keele kõnelejaid väga vähe.

Peamine suhtluskeel on seal vene keel ja enamikus teenindusasutustes on samuti kasutusel vene keel.

Väga huvitav oli selle loengu juures see, et räägiti Ida-Virumaa probleemist teise nurga alt. See pani mõtlema selle üle, et kuidas sealsed eestlased hakkama saavad. Eestlased on Ida-Virumaal vähemuses ja see-

tõttu võidakse neid inimesi ka sealsest ühiskonna elust kõrvale jätta. Sealne piirkond on nagu riik riigis, kus kehtivad Eesti Vabariigi seadused, kuid kõik toimub vene keele vahendusel ja kohalikus omavalitsuses on samuti suurem osa suhtlusest venekeelne.

Eesti sugulaskeeltest ja keelepoliitikast

Läänemeresoome keeled 17-aastase silmade läbi

Annabel Mõtus G1c

Mul tekkis võimalus osa võtta eesti sugulaskeeli käsitlevast loengust, mida meie koolis andis 9. detsembril Tartu Ülikooli dotsent Madis Arukask.

Madis Arukask rääkis kuulajakonnale Läänemeresoome keeltest, milleks on näiteks soome, isuri, karjala ja vepsa keel. Ta on juba pikka aega tegelenud soome-ugri rahvaste uurimisega ja oli näha, et teda tõeliselt see teema huvitab. Ta väitis, et talle meeldib olla nendele rahvastele loomulikult ligidal ning seetõttu külastab ta neid rahvaid tihti. Eriti põhjalikult on ta uurinud vepsa, vadja ning setud keelt.

Aastal 2006 valmis tema kaasaobil film "Elavalt maetud", mis räägib D'azarvi küla viimasest põliselanikust Maria Anissimovast, kelle maailmapildis on oma koht nii loo-

dushaldjatel kui ka pühakutel. Seda filmi saime ka meie nautida. Kui hoolikalt kuulasin, siis vepsa keel oli isegi natukene eesti keelega sarnane. Peategelane tundus üksik, sest tema keelt kõnelejaid tema külas oli vähe. Maria oli küll elurõõmus, aga tema silmist oli näha kurbust. Võib-olla, kui tema keelt kõnelevaid inimesi oleks rohkem, siis oleks tal olnud parem võimalus teistega oma tundeid jagada. Üle maailma on vepsa keelt kõnelejaid umbes 6000, seda arvu saab võrrelda Jõgeva rahvaarvuga.

Kõige ohustatum läänemeresoome keel on vadja keel, mida kõneleb umbes 50 inimest. Ilmselt 10 aasta pärast on see arv veelgi väiksem. Tartu Ülikoolis on hea võimalus seda õppida, kuid huvilisi on vähe. Tänapäeval ei ole ühel-

gi eestlasel aega ega tahtmist niivõrd väikse kõnelejaskonnaga rahva keelt õppida, esikohal on ikka suurtemate rahvaste keeled.

Kuid väga oluline on neid väljasurevaid keeli säilitada. On olemas isegi eesti-vadja sõnaraamat, mis on väga tore. Kuid minu arust võiks koolides õppekava ette näha näiteks paaritunnilist väikekeele õppimist. Siis oleksid õpilased teadlikud, millised keeled üldse siin ligidal eksisteerivad. Põnev idee oleks teha näiteks väike tõlkevõistlus, kus peab eesti keelde tõlkima mõne soome-ugri keelse jutu. See küll ei tagaks keele säilimist, kuid ma olen kindel, et nende rahvaste esivanemad oleksid uhked ja muidugi see arendaks ka õpilaste silmaringi.

Silver Orissar G3c klassist kirjeldab kogemust järgmiselt:

Reedel toimunud loeng oli väga huvitav, sest loengu läbiviija suutis humoorikalt lähenda ning rääkis arusaadavalt. Mulle meeldis, et ta ei piirdunud ainult keeleteaduse erinevustega, vaid rääkis ka religioossetest erinevustest.

Peale loengut hakkasin ma tegelikult mõtlema meie esivanemate ja nende elu peale. Lühifilm vepsa naisest andis suhteliselt hea ülevaate uskumuste ja keelekasutamise kohta. Eelnevalt ma ei teadnud midagi sauna- ega metsavaimude kohta, kuid tänu videole sain neist aimu.

Arvan, et loeng oli vajalik, juba sellepärast, et silmaringi natukene- gi suurendada ja saada minimaalsed teadmised vaikeste keelte ja nende kõnelejate uskumuste kohta. Selliseid loenguid võiks tihedamini olla.

Eesti sugulaskeeltest ja keelepoliitikast

Ühiselt eesti keelde sukeldudes

Kerstin Olo G3c

9. detsembril käis meie koolis eesti keeleteadlane ja Tartu Ülikooli õppejõud Birute Klaas-Lang, kes pidas G2 ja G3 klassi õpilastele eesti keele alase loengu, millele järgnes ka töötuba.

Kuulajatele tutvustati eesti keelega seonduvaid ja uhkust tundma panevaid fakte – kus paikneb keelteskaalal oma suurusega meie emakeel ja mis on murde ning keele erinevus. Lisaks said kuulajad parema ülevaate mitmekeelsete laste elust ja sellest, kuidas nad ennast ühiskonnas tunnevad. Arutati ka Eesti-siseseid probleeme. Kõige suurema tähelepanu sai Ida-Virumaal riigikeelt mitte rääkivate

inimeste integreerumise võimalus.

Kui esimene osa loengust oli üsna teoreetiline ja faktidel põhinev, siis teises pooles, milles toimus töötuba, said osalejad ka oma pead tööle panna. Kuulajad jagati gruppidesse ja pandi kahte ülesannet lahendama. Kõigepealt pidime kahekesi välja tooma erinevaid aspekte, mis võiksid Ida-Virumaal elavaid inimesi keeleli- selt mõjutada. Tegime ajurünnaku ning panime kirja tegurid ühiskonnast, meediast, haridusest ja muust sellisest.

Peale nende üheskoos ette lugemist ja arutamist liitsime oma jõud

ja hakkasime täitma teist ülesannet – mõtlesime välja, kuidas Ida-Virumaalased eesti keelt rääkima panna. Tulime välja nii hästi teostatavate kui ka veidi äärmuslikemate ideedega. Osaliselt gruppide lahendused küll kattusid, kuid mõned mõtted vajaksid siiski välja toomist: eesti keele õpetamine juba varasemas eas (lasteaias), keeleeksamil heade tulemuste eest premeerimine, eestisiseste õpilaste vahetusprogrammide loomine, tööturul karmimate eesti keele oskuse nõuete loomine ning eriti õpetajate keeleoskuse kindlustamine.

Kristo Eller G3d sai loengust järgneva kogemuse:

Loengus räägiti meile eesti keelest kui üldisest suhtlusvahendist Eestis ja sellest, kuidas on jaotunud eesti keele osatähtsus Eestis ning mis piirkondades on see väiksem. Näiteks Ida-Virumaal, kus pea 90% on venekeelne elanikkond, on eesti keele kõnelejaid väga vähe.

Peamine suhtluskeel on seal vene keel ja enamikus teenindusasutustes on samuti kasutusel vene keel.

Väga huvitav oli selle loengu juures see, et räägiti Ida-Virumaa probleemist teise nurga alt. See pani mõtlema selle üle, et kuidas sealsed eestlased hakkama saavad. Eestlased on Ida-Virumaal vähemuses ja see-

tõttu võidakse neid inimesi ka sealsest ühiskonna elust kõrvale jätta. Sealne piirkond on nagu riik riigis, kus kehtivad Eesti Vabariigi seadused, kuid kõik toimub vene keele vahendusel ja kohalikus omavalitsuses on samuti suurem osa suhtlusest venekeelne.

Ühisgümnaasiumi õpilased töövarjudena

Valeria Maltseva G2c

17. novembril tähistatakse kõikjal Eestis töövarjupäeva, mille eesmärk on pakkuda gümnaasiuminoortele võimalus tutvuda huvitavate ja tegusate inimeste ja ametite igapäevaste tegemiste ja kohustustega.

Kuna on väga palju õpilasi, kes soovivad heita pilku täiskasvanu inimese „päristöö” olemusse, on töövarjuvõimalus pikendatud ühele nädalale, et igaüks saaks näha ja tunda kõiki huvipakkuvat ameti häid ja halbu külgi. Selles projektis osalesid ka meie kooli õpilased, kes jagasid oma muljeid ja rääkisid, kuidas neil läks.

Patoloog

G2C õpilane Kärt Kangur veetis oma päeva Pärnu Haiglas, kus sai kokku puutuda ühe vapustava ametiga, mis kindlasti ei sobi igaühele.

Mis ameti töövarjuks olid Sina ja miks valisid just selle?

Ma olin patoloogi töövarjuks. Patoloogi amet on mul mõtteis olnud juba põhikoolist saati, seega tahtsin ka tööga lähemalt tutvuda. Ja mis põhiline – tahtsin kindel olla, kas kannatan üldse lahkamist.

Mis oli kõige huvitavam selle töö juures? Mis oli kõige üllatavam?

Kõige üllatavam oli laboritöö. Tutvusin kõikvõimalike masinate ning tööprotsessiga. Tööprotsess kujunes palju keerukamaks ja pikemaks, kui olin arvanud. Kõige huvitavam oli töö juures vaadata, kuidas lõigatakse organeid ning milline hinnang neile anti. Huvitav oli ka vaadata, kuidas tehti järeldusi, ning mikroskoobiga rakkude/kudede uurimine.

Ega Sa ei pettunud selles ametis ja kas lootused said täidetud?

Ma ei pettunud töös absoluutselt. Pigem muutus eriala kordades huvitavamaks. Amet ületas kõik mu ootused.

Millist kasu toob see amet ühiskonnale?

Kuna patoloogia tegeleb haiguste uurimisega raku ning koelisel tasandil, siis aitab see hinnata ravikvaliteeti ning täiustada meditsiiniteadmisi. Lahkamisega selgitatakse välja kindel surma põhjus, millega saab tuvastada haigusi ja viirusi. Seejärel saab haigust uurida ning

neile ravimeid luua. Tänu patoloogiale saab ka teha statistikat suremuse kohta.

Kas sa jätkaksid selle ameti õppimist edasi?

Kindlasti.

Kas sa pead töövarjupäeva kasulikuks ja vajalikuks? Miks?

Jah, pean. Töövarjupäev on parim viis tutvuda ameti ja töökeskkonnaga. Enne edasiõppimist on alati kasulik ära näha, kuidas asi toimib ja kas töö on üldse sobilik.

Juuksur

Tohutu suurt kogemust tõi töövarjupäev G2B klassi õpilasele Cristin Aringile, kes tänu sellele sai täita oma soovi ning koges meeletult palju häid emotsioone.

Mis ameti töövarjuks olid Sina ja miks valisid just selle?

Mina olin töövarjuks juuksurile, kuna juba pikka aega olen tundnud, et tahan ka ise selle koha peal

praktiseerida ning teada saada, kuidas kõik selle ameti juures käib.

Mis oli kõige huvitavam selle töö juures? Mis oli kõige üllatavam?

Kõige huvitavam selle töö juures oli juuste lõikamine, sest iga vale liigutus võib tuua halva tulemuse. Kahjuks üllatusi ei esinenud, sest olin varemgi juuksuri tööga kursis.

Ega Sa ei pettunud selles ametis ja kas lootused said täidetud?

Pettuma ma ei pidanud ning lootused said täidetud, sest minu arvates on juuksuriamet vägagi lõbus.

Millist kasu toob see amet ühiskonnale?

See amet annab võimaluse inimestel igapäevaselt hea välja näha, samuti kui on tulemas üritused, siis juuksur on kindlasti see inimene, kes oskab kõigi juuksed vähese vaevata soengusse panna.

Kas sa jätkaksid selle ameti õppimist edasi?

Muidugi, sest selle töö kõrvalt nägemine andis mulle motivatsiooni hiljem rohkem sellega tegeleda.

Kas sa pead töövarjupäeva kasulikuks ja vajalikuks? Miks?

Pean seda vägagi vajalikuks, sest siis näevad inimesed, kas neile ikka meeldib see töö või mitte. Töövarjupäev on abiks inimestele, kes ei tea, mida nad tulevikus teha tahavad, ning see aitab hiljem neil elumuutvaid otsuseid langetada.

Jurist

G2c klassi õpilane Laura Moon oli õpitudrukaks Toomemägi ja Partnerid õigusbüroos, kus ta sai oma silmaga näha, kuidas päriselus õigusemõistmist ellu viiakse.

Mis ameti töövarjuks olid Sina ja miks valisid just selle?

Mina olin juristi töövari, kes ühtlasi oli ka ühe õigusbüroo juhataja. Valisin selle ameti, sest mind huvitab õigusteadus ja tahtsin väga näha kuidas juristi töö reaalses elus välja näeb.

Mis oli kõige huvitavam selle töö juures? Mis oli kõige üllatavam?

Kõige huvitavam oli selle tööjuures minu meelest vaadata kohtuistungit, kus kaks osapool n-ö vaidlesid. Ma ei olnud varem kunagi päris kohtuistungit näinud ja minu jaoks oli see põnev. Üllatav on see, mis probleemidega juristide juurde tullakse.

Ega Sa ei pettunud selles ametis ja kas lootused said täidetud?

Ma otseselt ei pettunud selles ametis, aga minu meelest üks halb asi selle töö juures on see, et see on

istuv töö, ringiliikumist on väga vähe. Aga arvan, et see pole suur takistus.

Millist kasu toob see amet ühiskonnale?

Ühiskonda aitab see amet nii, et inimesed, kellel on probleeme, saavad juristi käest abi küsida. Väga tihti käiakse võlanõustamisel ja pärandi asjus.

Kas sa jätkaksid selle ameti õppimist edasi?

Ma arvan, et ma läheksin seda ametit edasi õppima, sest minu jaoks see on ikkagi huvitav ja kasulik amet.

Kas sa pead töövarjupäeva kasulikuks ja vajalikuks. Miks?

Pean töövarjupäeva vajalikuks neile, kellel on mingisugune siht silme ees, aga pole veel päris kindlad endas ja soovivad seda ametit reaalses elus kõrvalt näha. Ma leian, et see aitab otsusele jõuda, mida tulevikus edasi teha soovid.

Sloveenia-lähetus õpilase pilgu läbi

Ilona Niit G2d

6. kuni 12. novembrini olime Erasmus+ projekti „Education au patrimoine via les parcours de sante” lähetusel Sloveenias Krško linnas. Projektis osalevad Eesti, Itaalia, Prantsusmaa, Portugali ja Sloveenia õpilased ja õpetajad.

Oli nii koolitusi kui ka piisavalt vaba aega omavahel suhtlemiseks. Istutasime väikese puu, sümboliseerimaks seda, et projekt on uus ja et see kasvaks nii nagu puugi. Et projekti üks eesmärgid on digipädevuste areng, siis õppisime terve nädala Gmaili võimaluste kasutamist (kalender, *drive*, *doc* jms). Teisel päeval külastasime kohaliku, just 300aastaseks saanud raamatukogu, kus säilitati ka väga vanu raamatuid, ja kolmandal päeval külastasime GENi elektrijaama. Samuti käisime klientidena kooli juuksuritöökojas ning meile tehti ekskursioon Sloveenia pealinnas Ljubljanas.

Seekordne Sloveenia-reis oli uus kogemus paljudele õpilastele: minu, Kertu ja Brita jaoks oli see esimene lennureis, muidugi polnud keegi meist enne Sloveenias käinud. Et projektikeelteks on inglise ja prantsuse keel, saime arendada keeleoskust. Kahjuks ei rääkinud Martinique'i õpilased inglise keelt ja nii suhtlesime põhiliselt portugali ja sloveenia õpilastega.

Krško kool, mida külastasime,

sarnaneb meie omaga selle poolest, et seal saab õppida erinevaid alasid, erineb selle poolest, et tunnid algavad juba kell 7.00 hommikul ning koolimaja ülemisel korrusel on ühiselamu või hostel ning all õpi- ja tööruumid (meie mõistes on tegu ametikooliga).

Eeriku arvates oli reis superlahe! Kuna ta ei olnud sellele reisile suuri ootusi pannud, siis oli tal väga meeldiv üllatus teada saada, kui lähedad õpilased ja õpetajad meie koolis on. Reisi algul ei muutsenud Eerik millegi pärast: ta oli oma majutusperega juba suhelnud ning teadis, et nad oskavad inglise keelt. Natuke nuriseb ta sellepärast, et reisi kõige mõttetum osa oli koolis istumine, kusjuures projektiga seotud asju me üldse ei õppinudki! (Me oleksime pidanud end digitaalselt arendama, aga Gmaili oskab kasutada iga eestlane). Vaba aega oli vähe ja korralikult linna avastada ei jõudnud. Kõige kurvem oli, et Sloveenia imelist loodust nautida ei saanud, mägedes me ei käinudki. Ometi tänu sellele, et ükseist tundma õppisime, oli reis väga lahe. **PARIM REIS ÜLDSE, PEAME KORDAMA!!!**

Kertule meeldis projektireisil osaleda, kuigi korraldus oleks võinud parem olla. Samas oli kogemus iseenesest super. Kertu arvates oli vedamine ka see, et olime

hostelis, sest seal saime omavahel paremini tuttavaks. Sloveenia ise oli üllatavalt ilus ja rahulik. Talle meeldis väga loodus ja ka inimesed, kes võtsid meid juba hostelis soojalt vastu.

Kristiina arvates oli reis samuti lahe! Päevad olid küll pikad ja sisutihedad, aga seltskond oli super. Tema jaoks oli arvutiõpetuse osa vajalik. Samas oleks võinud korraldust natuke muuta, et noortele oleks rohkem vaba aega jäänud, kuid see oli ka ainus asi, mille üle kurta.

Brita on õnnelik, et sai sellise võimalus Sloveeniasse minna. Olid pikad ja väsitavad päevad, kuid meil oli koos parim seltskond, mis tegi reisi väga lõbusaks. Tal oli reisi ajal samuti ka *sweet sixteen* ning selle päeva õhtul olime kõik koos minu ja tema toas ning lõbutsesime. Mängisime kaarte, jõime lastešampust ja meeelahutuseks olid ka õhupallid.

Mina õppisin ennast selle nädala jooksul rohkem usaldama ja koos teistega töötama. Arvan, et on hea kooli projektimeeskonnas kaasa lüüa, kuna saan ennast proovile panna, täita ülesandeid, et saada lähetustele, mis on väga põnevad. Minu ülesanne selle projektiga seoses oli kindlasti ennast Gmaili osas harida. Järgmine reis on Martinique'i saarele.

Tudengile varjuks

Pille-Riin Makilla G3b

See hetk, kui sulle jõuab kohale, et õpid lõpuklassis ja suured otsused on vaid kiviviske kaugusel...

Pärast kerget paanikahetke ning järsku avastad enda kõrgkoolide kodulehtedelt erinevaid õppekavasid läbi kammimas, aga tolku pole sellest ikkagi, sest need ajavad vaid rohkem segadusse ja tee mis tahad, aru ei saa, milline saaks olema elu selle eriala tudengina. Kuid siinkohal mõistavad õnneks kõrgkoolid vaeseid segaduses olevaid abituriente ning kutsuvad gümnaasiumi õpilasi tudengeid varjutama.

Ka mina haarasin võimalusel sarvist kinni ning juba sügise alguses registreerisin end Tartu Ülikooli kodulehel tudengivarjuks. Varjuks sai end registreerida mitmele erialale, nii et isegi need, kellel on mitu mõtet peas, mida edasi õppida, saavad mitu korda käia erinevaid erialasid uudistamas.

Peatselt saingi kirja, kus mulle teatati, et üks tore tudeng on lahkesti nõus mind omale nii-öelda sabaks kinnitama. Paar päeva enne kokkulepitud varjutamist andis minu tudeng mulle ka täpsemat infot selle kohta, kuhu ja millal ma pean saabuma ning milline saab päevaplaan olema.

20.oktoobri varahommikul asusin kodust TÜ Viljandi Kultuuriaakadeemia poole teele ning umbes

7.45 astusin kultuuriaakadeemia peauksest sisse. Esimene mulje oli täpselt see, mida ma ühelt kultuuriaakadeemialt ootasin – paksu kampsunit, mõnusalt lohvakaid dressipükse ja villaseid sokke kandev pisut väsinud tudeng on kooli fuajees ning valmistub oma erialatundi minekuks. Kui ta mind märkas, sai ta kohe aru, et olen võõras, ning karjus siis üle maja: „HANS! SU VARI ON SIIN!“ Selle peale ilmus mustade uste tagant välja naerusuine tudeng ning teretas mind nii, nagu oleksime juba aastaid tuttavad.

Minu tudeng Hans Kristian, kes on TÜVKA teatrikunsti 12. Lennu näitleja eriala 2. kursuse tudeng, näitaski esialgu natukene maja ning põhilisi õppe- ja vabaajaruume, kus teatrikunstide tudengid enamik oma ajast veedavad. Samuti tutvustas ta mind põgusalt ka teistele kursusekaaslastele ning kuna „teatritudengil on iga tund arvel“, alustati erialatunniga juba pisut enne kaheksat. Päeva jooksul sain jälgida veel filosoofialoengut, laste- ja noorteteatri aluste „loengut“, mis meenutas rohkem aktiivset ajurünnakut, ning laulutunnis pandi isegi mind koos teistega lõõritama.

Terve päeva vältel sain küsida täpselt nii palju küsimusi, kui mulle endale pähe tuli, mis ongi kogu

tudengivarju programmi mõte. Kuigi vaadelda sai vaid ühte päeva, sain väga hea ettekujutuse ka sellest, millised on kõik ülejäänud päevad ning kuidas ja kus saavad noored oma vaba aega veeta. Märkamatu oligi kell saanud pool 10 õhtul ning teatritudengid said lõpuks loa sammud kodu poole seada (teatritudengitel on nii pikad päevad täiesti tavalised, nagu tudengitega vesteldes välja tuli).

Terve päeva vältel oligi ilmselt kõige lähedam see, kuidas tudengid ei suhtunud minusse kordagi kui võõrkehasse, vaid vastupidi – mind kaasati kõikvõimalikesse tegevustesse ja vestlustesse. Kui küsisin midagi sealse õppimise kohta, siis rääkisid mulle sellest kõik, kes tol hetkel läheduses olid.

Soovitan kõigil, kel vähegi võimalik, kindlasti minna tudengivarjuks, kuna päeva jooksul saab väga hea pildi sellest, millega mingi eriala tudengid tegelevad, ning saab nii-öelda haisu ninna tõelisest tudengielust ehk siis kõigest sellest, millest koolide koduleheküljed ei räägi. See muudab suvel valiku tegemise kindlasti lihtsamaks, kui tead, kas sulle meeldiks või ei meeldiks selline eriala ja õppemethodid. Mina leidsin oma kodu Viljandist igal juhul üles!

Nostalgiarohke vilistlaspäev

Annabel Mõtus G1b

19. novembril toimus Endla teatris kauaoodatud vilistlaste päev, millest võttis osa mitusada inimest.

Kontsert-aktus algas kell 18.00 ning etendati Pärnu Ühisgümnaasiumi noorte loodud muusikali "Kuulsuse kannul", mis oli õhtu täht. Hiljem löid meeleolu A. Kirsi bänd, DJ Rivo Tettermann ja DJ Elmu Sadulsepp. Kõik vanad klaskikaaslased said ka mälestuseks koos pilti teha ja mõnusat aega veeta.

Lõunal olid uk-
sed avatud Mai
tänav koolihoones
ja Ühisgümnaasi-
umi valges majas, et
vilistlased saaksid
oma vana õppea-

sutust külastada. G3d klassi õpilaste, Silver Orissaare ja Jürgen Raagmaa roll oli tutvustada osalejatele Kooli tänaval asuvat praegust Ühisgümnaasiumi koolihoonet. Hoonet tulid uurima paljud inimesed igast vanuseklassist. See oli neile väga hea võimalus vanade aegade meelde tuletamiseks. Silver kommenteeris: "Selline üritus tekitab vilistlaste vahel mingisuguse ühtsuse tunde, seega tuleks taolisi üritusi korraldada veelgi. Minu jaoks olid kõige meeldejäävamad vilistlased näod, kui nad seda nostalgiat tunnetasid"

Kristin Mei, kes lõpetas 2007. aastal keskkooli Mai tänav koolihoones, on praegune Pärnu Kunstide Maja projektijuht ja osales ka sel toredal koolikokkutulekul. Uurisin, milline on tema arvamus vilistlaste päeva kohta ja mis tundeid see temas tekitas.

Miks on vaja koolikokkutulekuid korraldada?

Arvan, et see on sündmus, mida suur osa vilistlasi pikisilmi ootab (mina küll ootan). Iga kokkutulek

Minu jaoks olid kõige meeldejäävamad vilistlaste näod, kui nad seda nostalgiat tunnetasid.

on erinev. Kunagi ei tea, kes kohale tuleb, kes tulemata jätab. Koolikaaslastega ja endiste õpetajatega kohtutaksegi tihtilugu ainult kooli kokkutulekul, kui ei satu parasjagu tänavatel kokku või ootamatult poeja-
jekorras kõrvuti seis-

ma.
Tore ja meeleolukas taaskohtumine on iga kord, sest sel päeval kogetakse alati midagi uut, saadakse uusi teadmisi, satutakse juttu ajama inimestega, kellega võib-olla kunagi sõna vahetanud ei ole, aga nüüd (10 aastat hiljem) tekkis lihtsalt suurepärase võimalus inimestega

mõni vestelda ja aimu saada teiste inimeste põnevast mõttemaailmast...

Mina näiteks sain sel kokkutulekul paar huvitavat õppetundi, mille üle pikalt järele mõelda ja millest tarkuseterad järgmiseks viieks aastaks kõrva taha panna.

Kuidas Teile meeldis muusikal "Kuulsuse kannul"?

Tulenevalt sellest, et käisin ka eelmisel kokkutulekul, on mul võrdlusmoment kahe nähtud muusikali vahel. Öeldakse küll, et maitse üle ei vaielda, vaid kakeldakse, pean ma ära märkima, et mulle meeldis see muusikal väga.

Tabasin end isegi mõttelt, et vaatamata möödunud ajale, mis jääb tänase päeva ja minu gümnaasiumis õppimise aja vahele, mil tarkust taga ajasin ja inimeseks kasvada püüdsin, ei ole see sa koo-

Mina näiteks sain sel kokkutulekul paar huvitavat õppetundi, mille üle pikalt järele mõelda ja millest tarkuseterad järgmiseks viieks aastaks kõrva taha panna.

lielust kusagile kadunud mida *kadeduseks, ahnuseks, egoismiks ja enese teistest paremaks pidamiseks* nimetatakse. Kõik püüavad ise oma probleemidega tegeleda, lähivad tülli, ütlevad halvasti, lepidvad, siis jälle tülitsevad... Mõni ei lepi ka ära, mistõttu jääb mulje, justkui

ei tahetagi enda silmas pindu näha, aga teise silmas nähtud palki peetakse pikki aastaid meeles, arvates, et lahendamata ja lahti rääkimata jäänud probleemid kaovad kusagile iseenesest. Kõik lahendamata asjad jäävad alles.

Selleks, et kaks sammu edasi astuda, tuleb vahel üks samm tagasi astuda, vabandust paluda ja tunnistada ka oma eksimusi. Mündil on ju alati kaks poolt. Küsigem enestelt, mis tähendus on sõnal *empaatiavõime*. Miks me

kanname enesega kaasas lõputut solvumist ja pahameelt naabri vastu? Mõelgem vahel, mida meie valesti tegime, et asjad on sinna maani läinud, kus nad praegu on...? Küsigem eneselt: *kui suurel osal meist on oskusi inimesi hinnanguteta vaadata?* Kas me armastame oma ligimest piisavalt või oleme naabri peale kade, sest ta tundub mingil põhjusel meist parem olevat? Võtkem üksteist sellistena, nagu oleme. Keegi meist pole täiuslik. Keegi meist

pole Jumal! Õpime siis olema väarikad – täpselt nii nagu seda on meie 155-aastane kool.

Kirjeldage oma õhtu meeldejäävaimat sündmust.

Väga meeldis õpetajate esinemisnumber. See oli väga toredasti välja mõeldud ning tõstis vägisi mu suunurgad üles. Taaskord meenus nii mõnigi seik kooliajast, aga see jäägu järgmisteks kordadeks.

Intervjuu meie kooli vilistlase Elizaveta Jasnovaga

Kardo Link G3c

Elizaveta Jasnova on 2016. aasta lennu edukas lõpetaja. Ta õppis G3C klassis ning panustas aktiivselt koolielu edendamisse.

Kust sa tulid mõttele teha katsed välismaa ülikooli?

UK-s õppimine oli alati mu unistus, kuid olin kindel, et see ei ole rahaliselt võimalik. Kui sain teada, et UK-s antakse väga hea õppe-laen, siis mõtlesin, et miks mitte proovida

Kus ja millises ülikoolis sa õpid ning mis on sinu erialaks?

Ma õpin bakalaureusekraadina meediaproduktiooni, University of South Wales, Cardiffi campus. (Walesi pealinnas).

Kust sa leidsid selle kooli kohta infot?

Leidsin infot Dream Foundationi

kaudu, kes aitasid mul kandideerida ülikoolidesse.

Mis sa pidid tegema, et sinna kooli saada?

Pidin sooritama keeletesti (kuigi see ülikool arvestab ka riigieksamit), riigieksamite tulemus pidi olema kõrgem kui 50 punkti, arvestati ka keskmist hinnet. Oli vaja kirjutada ka nii-öelda motivatsioonikiri.

Kas sulle meeldib seal elada ja õppida?

Jah, mulle meeldib Cardiffis, kuigi alguses oli üsnagi raske isegi natuke siin elamisega. Ülikool on huvitav, sest ma õpin campuses, kus õpetatakse ainult loomingulisi (või nendega seotud) erialasid.

Millised olid sinu hetke emotsioonid Inglismaal olles? Kas

olukord on muutunud?

Elamiskoha tõttu mõtlesin alguses, et tahan kiiresti tagasi Eestisse, kuid nüüd olen üsnagi harjunud. Ülikoolis olid esimesed õppepäevad vägagi huvitavad ja hirmsad samal ajal, sest sain aru, kuid raskusi oli meedia terminitega. Nüüd on olukord paranenud, kuid ikka on hetki, kus tekib raskusi arusaamisega.

Kas oskad anda näpunäiteid õpilasele, kes soovib välismaale õppima minna?

Kindlasti soovitan paluda abi näiteks Dream Foundationilt, kui soov kandideerida UK ülikooli. Elukohta otsides soovitaksin, kui võimalik, ise kohale tulla ja enne kolimist vaadata korter või maja üle, sest tihitipeale on pildil peal majad palju ilusamad kui päriselt.

Kultuurrahas...

Puudelt langavad lehed,
tulevad järgmine aasta uued?
Lootes,
valesti käitatakse.
Lootused purunevad,
kui nähakse iga aasta üha vähem,
MAINEKUS VÄHENEV.

Vähe on neid,
kes räägivad tõtt,
neid austagem.
Valetajaid maha laitkem,
Naeratus näol,
Nad noa selga löövad.

Kadi Raudsepp G3b

Kool, kool, kool...

Karl Kivi G2c

Koolis õppimine ning hiljem kodule tööd tegemine ja uuteks kontrolltöödeks õppimine on iga õpilase õudusunenägu. Mida vanemasse klassi laps jõuab, seda rohkem on vaja õppida ning seda vähem on aega, et kõigega toime tulla. See on aga ilmselgelt probleem.

Õpilased peavad viis korda nädalas hommikul end varakult üles ajama, et jõuda õigeaegselt esimesse tundi. Seal hakkavad õpetajad kohe raskeid küsimusi esitama. Kõik on sellisel kellaajal veel unised ning pole piisavalt kaua ärkvel olnud, et mõistus jõuaks õpetaja tempole järele. Teaduslikult on kindlaks tehtud, et inimese aju hakkab täisvõimsusel tööle alles kell 10. See tekitab küsimuse, miks ei võiks tunnid alata kell 10 – siis, kui inimese aju on ärkanud? Õpilastel jääks sellisel juhul meelde ka esimestes tundides õpitu ning ei peaks kodus hiljem materjali omandamisega nii palju vaeva nägema.

Teiseks tooksin välja õpitava materjali suure mahu. Erinevad ained annavad erinevad õpetajad. Igaüks neist arvab, et see, mida tema õpetab, on kõige tähtsam. Kõik annavad palju koduseid töid ning kui õpilasel on seitse erinevat ainetundi päevas, tuleb tal selleks päevaks teha seitsme erineva ainetunni kodutööd. Igaüks neist võtab omajagu aega, aga kuna erinevaid teemasid on väga palju, tuleb teha puhkepause, et kõik

omavahel sassi ei läheks. See aga pikendab õppimisele kuluvat aega tunduvalt. Sellel põhjusel valivadki õpilased ainult kindlad kodutööd, mille nad ära teevad. Tavaliselt osutuvad valituks ülesanded, mille kodutöid tundides kontrollitakse ja hinnatakse. Kui aga ülesanded antakse vabatahtlikuks lahendamiseks, siis õpilased jätavad need pigem tegemata. Neid ei kontrollita – miks peaks siis sellele oma vähest väärtuslikku aega kulutama?

Kui kord kodutööd tehtud saavad ning järgmisel päeval toimuvad kontrolltööd ka selged, ongi käes aeg magamaminekuks, et kätte saada need kaheksa vajalikku unetundi. Leidub ka selliseid tublisid õpilasi, kes lisaks tavakoolile käivad ka näiteks muusikakoolis, tennis või mõnes muus huvikoolis. Ka see nõuab oma aja. Samuti soovivad õppurid vahetevahel ka sõprade või perega kvaliteetaega veeta. See kõik tähendab aga seda, et aega tuleb leida kas õppimise või une arvelt. Üldiselt osutub valituks uneaja lühendamine, kuna kodutööd tuleb ikkagi ära teha. Seetõttu ongi paljud õpilased kogu aeg väsinud ning ei jaks midagi teha.

Muidugi on ka võimalus õppida halbadele hinnetele, jätta ära huvitegevused või jääda ilma võimalusest näha sõpru ka väljaspool kooli. Need on aga ohverdused, mida keegi meist ei soovi teha.

Kuhu kaob inimeste elurõõm?

Kärt Kangur G2c

Tänapäeval kohtame üha enam katkiseid inimhingi. Inimeste murdjateks kipuvad olema kool, töö, ajapuudus või üksindus. Just nende tegurite tõttu on arvukalt inimesi kaotanud oma elurõõmu.

Kooliaasta alguses võib näha naeratavaid ja puhanud näoga õpilasi ning õpetajaid. Mida aeg edasi, seda õnnetum ja kurnatum koolipere on. Pedagooge ning õppureid väsitavad pikad päevad ja magamata ööd. Seetõttu muutuvad õpilased rahutumaks ning õpetajad närvilisemaks. Hea hubane keskkond muutub ärevaks. Rahutuse ning närvilisuse vastu aitaksid puhkepäevad, aga seda me endale lubada ei saa. Väsimus ning melanhoolsus ei ole põhjused õppeasutusest puudumiseks. Puududa võib ainult juhul, kui ollakse haigne, ning sinna alla ei käi hingeelu puudutavad probleemid. Koolisüsteem võiks olla ratsionaalsem ja mõista, et me kõik oleme inimesed, kelle elus on mõõnu.

Aina enam on kuulda, et pole aega ühe või teise tegevuse jaoks. Aja võtavad ära nii kooli kui ka töö. Peale pikka kooli- või tööpäeva soovitakse leida aega iseendale, aga seda ei pruugita saada. Õpilased peavad tihtipeale koduseid töid lahendama ning paljud ametiskäijad tegelema pereeluga ja hoolitsema majapidamise seest. Aga sel-

leks, et leida hetke, mida hing on igatsenud, tuleb osata oma aeg planeerida. Oma vaba aega ei tasu telefoni näppides või alkoholi tarvitades raisku lasta. Selle asemel võiks pigem põgeneda teise dimensiooni: lugeda raamatut, vaadata filme või tegeleda mõne meeldiva hobiga.

Nii koolis kui ka tänavatel on märgata naeratavaid inimesi, kuid nende silmad lausa anuvad, et neil oleks keegigi, kes aitaks hinges olevate deemonitega võidelda. Selleks, et teisi aidata, on vaja mõttega kuulajat. Kuulajat, kes oleks usaldusväärne. Hingevalus olija kardab oma murekoormat jagada,

et teine kas naerab ta üle või lööb kuuldavale käega. Seetõttu lahendatakse oma probleeme üksi. Maailmas võiks olla rohkem avatust ja vähem hukkamõistu, ehk kohtaks siis ka tõeliselt õnnelikke inimesi.

Enamikul meist on elus allakäike, aga see-eest ka tõusuteid. Elus ei tohiks kinni jääda negatiivsetesse oludesse, vaid tuleb aeg-ajalt meenutada ning väärtustada juba olemas olevat headust. Aga selleks peab suutma end teise olukorda asetada ja talle mõnikord rohkemat võimaldama.

Ühe omavalitsuse siseelu

Melody Pöder G2c

Eestis on sadu omavalitsusi ja seoses haldusreformiga on nende töö ja sisetuum avalikusele nähtavamaks tehtud. On leitud puudujäägid ja murekohad, millega pole seni tegeletud. Minu silmade läbi ei ole ükski valdkond nii puhas, kui meile tahetakse näidata. Võin seda väita, võttes platvormiks omavalitsuse, kuhu ma olen sisse kirjutanud.

Kõigepealt on antud vallas suured puudujäägid noorsootööga. Kuna valla peale on minuvanuseid noori umbes viis, kui sedagi, ja kahes koolis käib kokku ligemale seitsekümmend õpilast, siis eeldatakse, et nii väikse numbri noorte jaoks pole mõtet raha kulutada ja mõnda huvi- või vabaajategevust korraldada. Hiljem imestatakse, et miks pered koos lastega ära kolivad – mõnda suuremasse asulasse või koguni linna. Vald lihtsalt ei anna võimalusi, et noored saaksid ennast edendada või loominguliselt väljendada.

Alles hiljuti koostas omavalitsus küsimustiku, kus soovis noortelt tagasisidet oma valla noorsootöö kohta. Mina valla noorena täitsin ka küsimustiku ja samal ajal hoidsin ahastusest kätega peast kinni. Üks selline ahastust tekitav küsimus oli näiteks omavalitsuses korraldatud noortelaagrite kohta. Täpsemalt – mida nendest arvame

ja millised on olnud kõige edukamad. Ahastust tekitas see, et tegelikult ei olegi vallas selliseid üritusi toimunud, vähemalt nii kaua, kui mina ennast mäletan. Kokkuvõtteks kirjutasin neile avameelse arvamuse meie kodukoha noorsootööst ja loodan, et selle küsimustiku nad koostasid selleks, et midagi muuta, mitte lihtsalt huvist. Selge on see, et praegu oleks õige aeg tegutsema hakata, enne kui kõik noored laiali valguvad. Noortele tuleks anda võimalus enda arendamiseks.

Teine muret tekitav koht on sotsiaaltöö. Veel aasta tagasi oli omavalitsuses sotsiaaltöötajaks naine, kes jättis mõnel kuul toetusrahad maksmata, et endale miskit söögipoolist osta. Olen rahul, et see probleem on praeguseks lahendatud ja sotsiaaltöötajaks on sümpaatne ja oma töös pädev naisterahvas, kuid sotsiaalkomisjoni töö osas olen kahtleval seisukohal. Kuna vald on väike ja kõik tunnevad kõiki, siis kadedus ja tagarääkimine ei ole üllatavad tekkima.

Näiteks tean ma juhtumit, kus üksikemana elav naisterahvas läks vallast lisatoetust taotlema, sest tema palk ei andnud elatusmiinimumi välja. Sotsiaalkomisjon andis eitava vastuse, kuna komisjoni kuuluv naine, kes varasemalt oli töötanud külapoes, teadis, et nais-

terahvas elab koos oma emaga ühes korteris ja et neil on niinimetatud ühine rahakott. Hädas olev naine proovis sotsiaaltöötajatele selgeks teha, et tema tasub enda ja lapsega seotud kulud ja et tema emal on omad väljaminekud, milleks kulub enamik ema pensionist. Sotsiaaltöötaja kehtas õlgu ja ütles, et see oli komisjoni otsus ning nende otsuste kohaselt on üksikvanemal nii suur sissetulek küll, et ühe inimese kohta kuuks ajaks oleks sada kolmkümmend eurot.

Vihale ajab fakt, et naise kuu-palk on sada kaksikümmend eurot ja sinna lisandub veel igakuine lapsetoetus, aga kokkuvõtteks on pere kulud ikkagi suuremad kui kuu jooksul saadav tulu. Etteheiteks võiks öelda, et volikogu peaks valima paremaid inimesi, kelle nad komisjoni kutsuvad ja samuti peaks veenduma, et isik oleks erapooletu ja neutraalse suhtumisega.

Selliseid murekohti on veel, kuid need ei puuduta kogu valla elanikke nii suurel määral ja nende probleemide parandamine toimub jooksvalt. Mina õpilasena võib-olla ei mõista kõik nii pädevalt kui ametnikud, kuid ma näen, kui kuskil tekib vajakajäämisi. Isiklikult arvan, et omavalitsuste töö võiks olla elanikele läbipaistvam.

Muutus algab rohujuure tasandilt

Romet Annast G3c

Eesti meediast võib sageli näha reklaami mõne firma uuest tootest, mis on *õko*, mahekasvatatud või mida nimetatakse tervisetoiduks. Tundub, et kõigel sellel on väga lihtne põhjus – kasvamas on uus põlvkond, kes mõistab järjest rohkem, et enam ei saa edasi minna nii, nagu enne. Enam ei saa pakendada toitu kilekottide hunnikusse, kasutada pestitsiide, mis jätavad tarbitavale toidule ja ümbruskonnale oma jälje, või visata jäätmeid ainult olmeprügisse. Mida on aga meie ühiskond teinud selle nimel, et säilitada elamisväärne keskkond järeltulevatele põlvedele ja missugusele puudujäägile peaks osutama, et olukorda parandada?

Märtsis kirjutati Eesti Ekspres- sis nullkululisest elust rääkiva blogi autorist Maryliis Teinfeldist, kelle kodus pole prügikasti, kes ei söö loomset toitu ja kes kasutab tampooni asemel merikäsna. Teda nimetati *ökoäärmuslaseks*. On veider, et ühiskond suundub pakendivaba elustiili poole, ent ometi tähistatakse kuidagi solvavalt entusiaste, kes on suutnud ühiskonda reaalset mõjutada. Võib-olla on hügieenivahendite väljavahetamine ja ise nende tootmine kellegi jaoks tõesti äärmus, aga kellegi elutöö võib päriselt maailma muuta. Teinfeldti oskus kirjutada lihtsalt ja arusaadavalt mõjutab pide-

valt isegi neid inimesi, kes peavad sellist ellusuhtumist tabuks. Vähe-malt suudab ta panna oma auditooriumi mõtlema, mis muutused meid tulevikus ootama peaksid.

Pärnus avati hiljuti pakendivaba pood Paljas Pala, kus ei ole võimalik toppida oma toidule kilekotte ümber toppida ja mis ei ole kuidagi viisi loodust kahjustavasse ümbrisesse pandud, mõjudes nii positiivselt ka hinnale. Tootevalikust võib leida peamiselt Eesti piimatooted, puuviljad, teravilja-tooteid jms. Idee autori Johanna Maria Tõugu arvates maksab pakend liiga palju, võttes lõviosa toidukoti koguhinnast. Iseäranis hästi võiks selline idee sobida näiteks Tartu linna elanikele, kuna seal on palju tudengeid, kelle jaoks võib just pakendi hind liigseks kuluks osutada.

Kui vaadelda keelepoliitilist olukorda, siis on hetkel üks suur probleem, millele on küll osutatud, aga millega pole reaalset tegeletud. See on sõna *õko* kergekäeline kasutamine. Praegu võib poest tihti leida tooteid, millel on vastav märgistus, ent mida igaüks mõistab isemoodi. Kui sõna *mahekasvatus* kasutamine on rangelt reguleeritud, siis *õko* võib olla igalt poolt pärit toode, olenemata sellest, kas on kasutatud pestitsiide väiksemas koguses kui muidu, kasvatatud

kodumaal jne. On ilmselge, et selle fraasi trükkimine makaronipakile või köögiviljakrõpsudele meelitab ligi ostjaid, kes ei pruugi täpselt teada, mida see tegelikult endast kujutada võib.

Sellest lähtuvalt tehakse praegu ühiskonnas maailma muutvaid valikuid, mis mõjuvad ka majandusele, näiteks hakkas Valio keskenduma taimsete piimade tootmisele. Sellised väikesed suunamuutused on tingitud just sellest, et toodete sihtgrupp ei ole enam sama mis enne. See on üks näide sellest, kuidas tavainimestest tarbijad on suutnud ühiskonda muuta. Usun, et edaspidi saab selliseid uudiseid meediast tihti lugeda. Kui nüüd võetaks päevakorda taas sõna *õko* tähendus ja selle reguleerimine ning kasutuskord toodetel, siis mõjutaks see ka tavainimese eluolu, kes ei saa enam poes korvi toppida toodet lihtsalt sellepärast, et sellele on trükitud mingi sõnakõlks. See- ga võiks tarbija iseseisvalt mõtlema hakata, miks tekib sellised mahetoodangut ja pakendivaba elustiili viljelevaid poode ja blogisid, nagu Nullkulu.ee, ning miks ei saa selliseid inimesi pelgalt ökoäärmuslasteks nimetada.

Eesti jalgpallikoondise järjekordne kriis?

Märt Änilane, Norman Pulk G3c

Viimaste kuude Eesti jalgpallikoondise tulemused ning mängupilt on fännide ning rahva seas palju kõmu tekitanud. Lugeses uudiseid, et Eesti tase jalgpallis on langenud samasugusesse mõõna nagu 90-ndatel ja et FIFA riikide edetabelis oleme me viimaste aastate ühel halvimal positsioonil, näeme, et inimesed suhtuvad praegusesse koondisse üpris negatiivselt.

Eesti jalgpallikoondis mängis sellel aastal 14 mängu. Kolm võitu, viis viiki ja kuus kaotust ning väravate vahe 11:28 langetasid koondise FIFA edetabelis 122. kohale. A-koondis on peale Eesti Vabariigi taasiseseisvumist olnud madalamal real ainult kahel korral – 2007. aastal, kui oldi 124. kohal ja 1993. aastal, kui asetseti 129. kohal. Koondis kaotas viimati vähemalt viis mängu 2001. aastal. Sajandivahetuse aasta väravate vahe oli 15:36. Eelnevad näited annavad tunnistust, et 2012. aasta Euroopa meistrivõistluste play-off'i meeskonnast on alles jäänud vaid järjest tuhmimaks muutuvad mälestused.

Märdi seisukoht

Mina näen hetkel toimuvat hoopis optimistlikumalt. Viimane treenerivahetus on toonud taas selle väikse sädeme ja lootuse mu silmadesse. Oli igati õige otsus vahe-

tada Magnus Pehrsson Martin Reimi vastu. Tundub minu arust täiesti loogiline, et riigi peatreener peaks olema sama riigi kodanik ning rääkima eesti keelt. See loob parema üksteise mõistmise ning ühtsema rahvustunde.

Kuid treenerivahetuse taga oli minu mõtteis ka mõjukamaid aspekte. Pehrssoni valtsemisaastail ei veennud ta mind oma mängustiili ning formatsioonidega üheski mängus. Mäng lihtsalt kulges oma soodu ning palli veeretati vaikselt ühest äärest teise, mis, vabandage väga, tundub mulle kui igava ja üksluisena. Tihtipeale lõppesid tema mängud seniilsete ja stagnantsete 0:0 viikidega.

Minu silmis tuleks enimikus mängudes, kui oled nõrgema meeskonna rollis (nagu Eesti tavaliselt on), olla rünnakus agressiivne ning nõelata tugevamat vastast kontrarünnakutega, mis on modernses jalgpallis isegi üsna palju edu saavutanud, eriti kui vastas on olemuslikult tugevam võistkond.

Seda kõike on ju Martin Reim selle vähese ajaga meie koondisse suutnud lisada. Suutis ta ju oma esimese mängu ametis Gibraltariga vastu soliidset 4:0 võita, mis tähendab seda, et kindlasti on Reim harrastamas ründavat jalgpalli, eriti väiksemate riikide vastu. Samuti võlus mind Eesti mängupilt

2:0 kaotuses Kreeka vastu. Poistel polnud mingit aukartust ning mängu statistika järgi oleks pidanud Eesti Kreekat mugavalt võitma. Tundus lihtsalt, et poistel olid too päev oma väravalöömissaapad kaduma läinud ning ei suudetud oma võimalusi ära kasutada.

Muidugi saan aru, et enamik riike vajaks 8:1 kaotades häbitada, et vastaseks oli ju kõikvõimas Belgia, kellele mõned julged juba ennustavad järgmise MM-i võitu. Belgia koondist kelle me seitse aastat tagasi 2:0 alistasime, ei anna isegi võrrelda tänase Belgia, kelle mängijad teenivad ulmelisi palkasid Euroopa suurklubides, nagu Chelsea, Liverpool, Atletico Madrid, Paris Saint Germain jne.

Leian, et tuleks isegi anda Eesti jalgpallikoondisele, et mindi ka Belgia vastu ise proovima, mitte ei istunud terve mängu kaitses, oodates väiksemaskoorilist kaotust. Meil ju õnnestus isegi üks värav tagasi lüüa. Jehuu! Selline mängustiil annab minu arust ka fännidele suurema põnevuse, näidates mehi mängimas atraktiivset ning julget mängustiili.

Samuti on lisandunud kõrgem tempo, rohkem pikemate pallide mängimist ette ning rohkem äärtelt tsenderdusi, mis minu jaoks tun-

dub Eesti jalgpallikoondise jaoks ainuõige taktika. Taktikast rääkides, näib mulle, et kasutatakse rohkem 4-4-2 formatsiooni rünnakul ning 4-4-1-1 formatsiooni kaitses, mis meenutab mulle kangesti viimaste aastate võimsa UEFA Meistriliiga finalisti Atlético Madridi mängustiili. Samuti annab kahe ründajaga mängimine meile suuremad šansid rünnakul.

Normani arvamus

Magnus Pehrssoni aeg A-koondise peatreenerina ei olnud asjatu. Rootslane pani rõhu meeskonnatööle, kui pall on Eesti koondise kolmandikul, ja samuti tutvustas Pehrsson koondisele lühikest söötu. Jah, selline asi on ka olemas! Pehrsson tahtis Eesti koondisega mängida Barcelonas tuntuks saanud *tiki-taka't*. Ideaalis üritati mängida lühikeselt ja pikki palle sooviti vältida.

Kahjuks suuremate tiimide (näiteks Šveits, Inglismaa, Bosnia ja Hertsegoviina) vastu jäädi hätta. Hakati pikki palle ette peksma, kuna jäädi pressingu alla ja sellest väljatulek on praegusele koondisele raske ülesanne. Pehrsson valis lähtudes mängijate kvaliteedist stiili, mis nõuab kõikidelt mängijalt suurt tehnilist oskust ja see meil hetkel puudub. Mängud Bosnia ja Hertsegoviina ja Portugali vastu olid hävingud. Need kaks mängu lõpetasidki rootslase karjääri Eesti koondises.

Peale Pehrssoni vallandamist toodi koondise etteotsa Eesti re-

kordinternatsionaal ja mitmekordne Eesti meister Martin Reim. Tema esimeseks mänguks oli valikmäng Gibraltariga vastu. Esimeses mängus jäi krahhi tulemata ja koondis võttis suure 4:0 võidu. Seejuures polnud koondis viis aastat ühes mängus nelja väravat löönud. Kuigi järgmises mängus kaotati Kreekale 0:2, oli paljude arvates mängupilt paranenud ja meedia propageeris, et peale Pehrssoni lahkumist on mängijad lõpuks tahtmist ja sportlikku viha täis.

Kolmas Reimi mäng oli võõrsil tugeva Belgia vastu. Belgia, täis superstaare, hävitas Eesti koondise 8:1. Tulemus oli šokeeriv ja ületas teiste negatiivsete tulemustega lõppenud mängude mõju. Sellega seoses korraldas EJK kriisikoosoleku, kus arutati Eesti koondise edasist käekäiku. Miks Eesti ikkagi Belgiale 1:8 kaotas?

Martin Reimi kommentaar peale mängu oli järgnev: “Me läksime taktikaliselt alt ja ma olin liiga optimistlik“. Kas tõesti läks Reim Brüsselisse sellise stiiliga mängima, sest nad võitsid 30000 elanikuga Gibraltarit ja kriisis olevalt Kreekalt saadi „mängupildile mittevastav“ kaotus? Müstika! Belgia vastu võõrsil on isegi tippmeeskondadel väga raske. See oli just selline mäng, kus pidi bussi ette parkima, mängu tpma ja lootma kontrarünnakutele. Seitse aastat tagasi mängisime kodus Belgia ja võitsime 2:0. Uskumatu, on ju! Praegu ei kujutaks sellist pilti küll ette. Kust tuli superstaare täis Belgia koondis? Belglased on aastaid

keskendunud oma noortesüsteemi arendamisele, mille on nad võtnud oma põhiprioriteediks. Selle tulemusena on Belgias tulnud sellised superstaarid nagu Kevin De Bruyne, Romelu Lukaku, Eden Hazard, Christian Benteke, Yannick Carrasco, Thibaut Courtois jpt. Samal ajal lähevad Eesti Jalgpalli Liidu rahad Kariibi saartel puhkamiseks ja C-koondise mängitamisele.

Märdi lõppsõna

Eesti Jalgpallikoondise tase pole tegelikult nii halb, nagu meedia seda kujutab, ning mina näen juba lähitulevikus kindlat arengut nii mängupildis kui tulemustes, sest eeldusi ju tegelikult on. Ei tahaks ootusi kõrgeks ajada, aga näen mõningasi sarnasusi kunagise Rütüti ning praeguse Reimi vahel. Loodame, et tulevik on helge, aga noh — ega ***** saia ei tee!

Normani lõppsõna

Lähiaastad tulevad Eesti jalgpallile jällegi rasked. Meie A-koondise jaoks on maailmameistrivõistluste kvalifikatsioon läbi ja Eesti klubijalgpall on ikka veel ****. EJK peab hakkama mängijaid motiveerima ja noori jalgpallureid suunama, sest noored on ainukesed, kes meid 21. sajandisse tagasi toovad.

Kui palju oled mõelnud...

Jana Liivrand, Claus-Kristjan Maido G3a

... selle peale, et vahest ei ole kõik meie mõtted tegelikult meie endi omad? Päriselt on ju tihti nii, et me mõtleme, nagu teised inimesed tahavad, et me mõtleksime.

Näiteks võib tuua maailma rahvaarvu. Meile on öeldud, et maailmas on umbes 7 miljardit inimest. See on fakt ja nii peabki olema. Kuid keegi meist ei tea tegelikult, kui palju inimesi maailmas on, sest kõiki inimesi ei ole võimalik üle lugeda. Samamoodi ei saa me öelda, et ainult meie planeedil on elu, sest me pole ju saanud teisi planeete külastada. Aga mis juhtub siis, kui arvame, et mäletame mingit sõna, filmi või laulu kindlal kujul, aga tuleb välja, et tegelikult see nii ei ole?

Hetkel on internetis üsna populaarseks teemaks nn Mandela-efekt. Mõiste sai alguse Nelson Mandelast, kes oli Lõuna-Aafrika Vabariigi president. Mandela suri aastal 2013. Imelik on aga see, et väga paljud arvasid, et ta suri juba aastal 1991. Seda, et ta 25 aastat tagasi suri, kirjutatakse isegi tänapäeval ilmuvates raamatutes. See-ga tähistabki Mandela-efekt olukorda, kus ollakse miskipärast milleski kindlalt veendunud, ehkki faktid räägivad teist juttu.

Veel üks põnev näide on pärit filmist „Star wars“ ehk „Tähtede sõda“. Väga paljud inimesed on

kogu aeg arvanud, et seal öeldi ühes stseenis „*Luke, i am your father.*“. Isegi Darth Vaderi tege-last mänginud näitleja mäletab, et ta ütles seda nii. Reaalselt ütles ta aga hoopiski: „*No, i am your father.*“ Nagu näha, võivad populaarkultuur ja pidev kordamine tegelikkuses väära kõigi silmis tõseks muuta.

Veel üks nähtus, mida enamik arvatavasti teavad ja on tundnud, on *deja vu*. Mõiste on prantsuse päritolu ja tähendab sõna otseses mõttes „näinud juba“. See nähtus ilmutab end siis, kui inimesel tekib tugev tunne, et olukord on juba varasemalt juhtunud. *Deja vu* tekib tegelikult tänu sellele, et aju muudab mingisugust vana sündmust nii, et see oleks võimalikult sarnane kestva sündmusega. Kõige levinum näide selle kohta on ühest mehest, kes oli *deja vu* tsüklis terve kaheksa aastat. Tema põhjal valmiski kultusfilm „Groundhog Day“.

On veel erinevaid teooriad, mis räägivad, et tegelikult *deja vu* on seotud paralleeluniversumitega. Ehk tunneme *deja vu*-d, kui sooritame kahes erinevas universumis sama tegevust, kuna asjalisuse lained pörkuvad kokku ja hakkavad samal joonel edasi liikuma.

Lisaks oletatakse, et *deja vu* tunne tekib, kuna aju ennustab

unes ette, mis juhtub. Näiteks näeme unes, et tee, e hommikul võileiba või peseme hambaid. Ärgates arvame, et oleme juba neid asju teinud, kuid siis saame aru, et nägime seda hoopis unes.

Et kõik veel segasemaks ajada, on üks filosoofiline olukord, millele tuleb leida lahendus. Selle nimeks on Theseuse laev, mis on nii-öelda paradoks identiteedi kohta. Identiteet tähendab mingi asja samaksjäämist pika aja jooksul. Muidugi tekib küsimus, et kuidas see algne asi on sama ka hiljem?

Kujutlege, et on üks laev, mis kuulub isikule nimega Theseus. Mingi aja möödudes on vaja sellel üks laud ära vahetada uuema vastu. Inimesed ütlesid, et see on ikka sama laev, kuna üks laud ei muuda midagi. Aga lõpuks juhtub nii, et tuleb kõik laud ära vahetada. Arvatakse, et see on endiselt see sama laev. Seetõttu võetakse sellelt laevalt ära kõik vahetatud jupid ja ehitatakse nendest uus laev. Kumb laevadest on nüüd Theseuse laev?

See, mida äsja lugesite, võib tunduda täiesti hämmastav või jaur. Valik on teie – kas usute või mitte.

„Undertale“ : muudetud reeglid

Anastasia Ljamtseva G3c

„Undertale“ on 2015. aastal ilmunud iseseisva looja poolt tehtud rollimäng, mis on võitnud tuhandete inimeste südameid ja saanud kõrgeid hinnanguid mängukriitikutelt. Toby "Radiation" Fox'i poolt loodud mäng lõhub tavamängu reegleid, tänu millele saavutab mängija unikaalse elamuse.

Enne „Undertale“i loomist tegi Fox kaastööd ühe mängulaadse veebikoomiksi jaoks, millele ta kirjutas muusikat ning mis saigi tema mängu alguspunktiks. Seega kirjutas ta kõigepealt muusika, mille põhjal hakkas mängu looma. Toby tahtis luua mängu, mis ei oleks igav ja mis ei väsitaks mängijat, ehk mängu disain pidi olema võimalikult lihtne ja huvitav ning mängu pikkus ei tohtinud olla liiga pikk. Teose rahastamiseks sai ta abi saidilt Kickstarter, lootes annetustena saada 5000\$, kuid tänu inimeste huvile mängu vastu kerkis lõppsumma 50 000 dollarini.

Mängu tegevus toimub maa all, kuhu peale sõda inimestega on maagilise barjääri abil vangistatud kõiksugu koletised. Mängu reegleid tutvustatakse lille – Flowey – poolt, kes soovib mängijal suuredada oma võimsust ehk LOVE-i ja EXP-i koletiste tapmise abil. Seejärel Flowey ründab mängijat, kuid peategelase päästab Toriel, kes on Varemete valvur. Toriel

seletab ja õpetab, kuidas mõistatusti lahendada ja mida teha koletistega kokkusattumisel. Mängu eesmärk on jõuda eelnimetatud barjäärini ning maapinnale naasta.

Undertale'i peategelaseks ei ole mitte mängija ise, nagu võis mängu alguses arvata, kuna mängija sisestab enda poolt valitud nime, vaid inimene nimega Frisk. Maa all kohtub ta paljude koletistega, kellel kõigil on omamoodi iseloom: emaliku loomuga kitsesarnase koletise Torieli ning luukerevendade Sansi ja Papyrusega, kes valvavad kuningriigi peateadlast dinosaurust Alphys'i. Lisaks tutvuvad nad kuningliku väepealiku kala Undyne'i, maa-aluse staarroboti Metttoni, kuningas Asgore'i ja paljude teistega.

Mängu omapäraks on mängija tegudest sõltuv lõpp. Kokku on 3 lõppu, mis näitavad, milline on mängija iseloom: tõeline patsifist, neutraalne ja genotsiid. Iga lõpp selgitab erineva nurga alt maa-aluste koletiste ajalugu. Mängu ainulaadsus seisneb aga eelkõige selles, et kui tavaliselt on mängu võimalikult heaks läbimiseks vaja koletisi tappa ja saada võimalikult paremaid relvi jne, siis Undertale'is on hoopiski vastupidi.

Viimases saalis seletab Sans, et LOVE tähendab „Level Of Violence“ (vägivallatase) ning EXP on

„Execution Points“ (hukkamis-punktid). Nende põhjal saab Sans aru, kas tegu on hea või halva inimesega. Ehk selleks, et saada parimat lõppu, peab mängija läbima mängu ühtegi koletist tapmata.

Mängus on palju koomilisi elemente ning see murrab ka kuulsat neljandat seinat. Näiteks Sans'i nimi ja ta iseloom tuleneb tema nime päritolust ehk Comic Sans kirjastiilist. Torieli nimi tuleb aga sõnast „tutorial“ ehk juhendaja. Tüüpiliselt on igas mängus mängijal võimalik salvestada oma progress, vajadusel see kustutada ning asjatundlikematel ka mängu koodi muuta. Selleta ei jäänud ka „Undertale“, kuid nendest muutustest on teadlikud vaid Sans ja Flowey, kes oma juttudes vihjavad mängija tegudele.

Mängu soovitatakse mängida „pimesi“ ehk eelnevalt sellest mitte midagi teadmata, mis on tõesti üks parimaid viise, kuna rikutakse paljusid mängudele tüüpilisi reegleid ning paljud lahendused on ootamatud. Seetõttu sobib see mäng kõigile ja seda soovitatakse soojalt isegi neile, kes mängu vaid harva puudutavad.

(Kõvad) „Päevad, mis ajasid segadusse“

Romet Põhako G3b

Pöörased 90ndad on kinnistunud eestlaste üldisesse teadvusesse samamoodi, nagu mõirgavad 20ndad Ameeriklastel. See oli dekaad täis pidu, naisi, hooletust ja rahu- tust. Mõlemad aastakümned sarnanevad üksteisele oma tuumas – oma väärtustes.

Tormiliste sündmuste tulemu- sena taasiseseisvus Eesti Vabariik 1991. aasta 20. augustil. Aasta- kümneid kestnud okupatsioon lõp- pes ning eestlased nägid maailma, mida nad varem polnud näinud. Toimusid mitmed kultuurilised plahvatused. Inimesed muutusid liberaalsemaks, mood muutus va- bamaks või õigemini kadus ära (viitan Lauri Räpi artiklile samast filmist), kuritegevus kasvas metsi- ku kiirusega, ja seda kõike kõigest 20 aastat tagasi.

Filmi peategelane, 27-aastane Allar (Hendrik Toompere Jr.) trii- vib ühelt südasuviselt peolt teisele, teadmata, mida ta elult päriselt tahab. Ta ei ole kindel, kas jääda provintsiaalseks või minna linna, ennast üles töötama. Otsustusvõi- metus ongi filmi läbivaks tee- maks.

Kogu filmi vältel on alati kusa- gil keegi, kes kommenteerib seda, et Allar peaks eluga midagi pihta hakkama, olgu selleks kommentee- rijaks siis kohalik maffiaboss Pon- tu, uus tuttav Julius või Allari enda

ema. “Mida sa ootad elult?”, “Hea on vaadata, kuidas noored oma eluga hakkama saavad” ja “Oma putka tuleb püsti panna, muidu pole mõtet,” on vaid mõned hetke- ga pähetorkavad dialooginäited.

Teiseks peateemaks võiks luge- da vastandlikkust, sest vastandatud on traditsioonilist head ja kurjust ning provintsiaalsust ja linnavurle- likkust. Allati kodukoht on ümbrit- setud pimedast metsast, mis süm- boliseerib tema kaldumist halvale

Nagu ajaloolistele fenomenide puhul tavaks, vaatame ka 90ndaid mingis mõttes romantiseeritult. Siis tundus elu kuidagi järsem, kuidagi teistsugusem, kuidagi rohkem ... elavam.

teele. Mets varjab ja toidab, kuid on samas sünge ja saladuslik.

Nagu ajaloolistele fenomenide puhul tavaks, vaatame ka 90ndaid mingis mõttes romantiseeritult. Siis tundus elu kuidagi järsem, kuidagi teistsugusem, kuidagi roh- kem ... elavam. Kuid kas tõepoo- lest saame olla nostalgilised aja suhtes või igatseda aega, millal politsei oli võimetu, kiiruspiiran- gud olid olematud, raha tehti puhta jõuga ja ühe viina eest peksti mõni mees nii läbi, et ta täna, 20 aastat hiljemgi, kõnnib ja räägib imeli- kult?

Film algab sama tormiliselt, kui see lõpeb. Allar naudib koos oma ossidest sõpradega väikese küla- kolka suverõõmusid. Tühjad kruu- sateed lausa kutsuvad ühe noore uljaspea kihutama – ja seda ma tean juba omast käest. “Pane ralli- kõik sisse! - Kes sa oled?” hüüa- vad sõbrad ta kõrvalt ja tagant, vehkides viinapudelitega. “Tommi Mäkinen,” hüüab Allar ja kihutab kurvist otse välja, rulludes 92 aasta Opel Astraga üle katuse.

Sealt algab Allari teekond. Ui- tades läbi metsa, kuuleb ta eemalt Sõnajalgade “Gloria” kaja ja jõuab viimaks vee äärde, kuhu on pargi- tud Juulise (Juhan Ulfsak) juma- lik, must BMW E28. Režissööri enda sõnul sai filmiidee alguse just nimelt BMW’st, mis, olgem ausad, on poppkultuuris saanud omale väga spetsiifilise maine.

Põhiprobleem filmiga seoses võib olla see, et inimene, kes on näinud trailerit, ootab sealt mõllu- filmi. Kohati oli “Päevad...” n-ö lambine mõllufilm, aga enamjaolt oli tegemist millegi enamaga. Liht- salt see “miski enamat” toimus Eesti ajaloo suurima mõllu keskel – 90ndatel.

Jah, elu on seiklus, aga kõva ei ole mitte see hetk, mis jääb kahe joogi vahele, vaid see hetk, mis jääb kahe dekaadi vahele.

Film Eesti üheksakümnnendatest

Gelli Koidumets G3c

Film „Päevad, mis ajasid sega- dusse“ on tõetruu, vahel ka natuke naljatlev või tõsine Eesti täispikk mängifilm. Esilinastus toimus 2016. aasta aprillis ning film pälvis suure vaatajaskonna ning ka auhin- na Karlovy Vary rahvusvahelisel filmifestivalil.

Filmi produt- sendiks on Maie Roosmann-Lill ning režissööriks Triin Ruumet. Peaosades mängi- vad Hendrik Toompere jr (Allar), Juhan Ulfsak (Juulius), Jaanika Arum (Nele) ja Klaudia Tiitsmaa (Maria).

Tegevus toimub 1990. aastate teises pooles. Filmi peategelane Allar veedab oma suve rõõmsalt pi- dutsedes ning sei- geldes ja puutub kokku üha värvika- mate juhtumitega. Suve jooksul toi- munud sündmused panevad aga Allari oma elu üle tõsiselt

järele mõtlema ning ta üritab oma mõtetes ning elus selgusele jõuda ja välja selgitada, mida ta oma elult tahab.

Filmi sõnumiks võiks olla see,

et iga inimene läbib teatud elupe- rioodil eneseotsingud ning teeb justkui kannapöörde. Just see juh- tuski peategelase Allariga. Alguses elas ta küll muretult juues, pidutse- des ja lõbutsedes, kuid ühel hetkel, pärast kergest autoõnnetust, hakkas ta oma tegude üle tõsiselt järele

mõtlemata ning lõpuks otsustas isegi oma õpinguid jätkata.

Filmi muusikavalik oli lausa suurepärase. Kõlasid paljud selle aja suurimad hitid ning need and-

sid filmile väga palju juurde. Lau- lude sõnad, mida kindlates situat- sioonides kasutati, kirjeldasid täp- selt inimeste emotsioone. Muusi- kavalikus oli näiteks: Nancy –

„Hellalt hoia mind“, Jaanika Silla- maa – „Lootus“ ja perekond Sõna- jalgade – „Gloria“.

Kõikidest viimasel ajal tehtud Eesti filmidest on see üks minu lemmikuid. Eelkõige on hea meel- de tuletada, milline oli elu siis, kui meie põlvkond alles lapseas oli,

ning vanema- te inimeste jutte kuulates tundus kõik filmis olevat tõetruu ning hästi järgi tehtud. Plus- siks oli ka

see, et filmi alguses oli kõik väga rõõmus ja positiivne, kuid siis tulid sisse ka elu keerdkäigud ning ras- kemad hetked, kui tuli ennast taas rõõbastele saada.

Kadunud tüdruk

Emelain Karula G3a

2014. aastal tuli välja põnev Gillian Fynni menukal raamatul põhinev psühholoogiline thriller "Kadunud tüdruk" ("Gone Girl"), mis võtab rohkem kui kahe ja pool tunni jooksul mitmeid huvitavaid pöördeid. Film sai kiirelt sensatsiooniks ja sellest kõneldakse tänaseni kui ühest oma žanri parimatest filmidest.

Film räägib loo keerulistest inimsuhetest, pettusest, armumisest, lahkukasvamisest, teadmatusest ja saladusest. See on õpetlik lugu, kuidas elu võib võtta ootamatuid pöördeid ja alati tuleb olla siiras ja aus. Ühtlasi on see hea näide sellest, kui oluline on kommunikatsioon.

Loo peategelaseks on Nick Dunne (Ben Affleck), kelle abikaasa Amy (Rosamund Pike) läheb nende viienda pulma-aastapäeva hommikul kaduma. Nick satub kahtluse oma naise kadumises, kuna suhtub antud olukorda üsna külmalt ja ei oska öelda, millega ta kirjanikust abikaasa päevad läbi tegeleb.

Naine on mehele korraldanud aaretejahi-mängu, nagu ta igal aastal nende pulma-aastapäeva puhul tegi. Nick hakkab mängu koos uurijatega mängima, et oma naise kadumise kohta rohkem infot saada. Kuna vahepeal kahtlused suurenevad ja iga tema liigutust jälgib hoolikalt press, siis otsustab Nick

oma otsinguid jätkata üksi ja saladuses. Ootamatu pööre juhtub siis, kui Nick jõuab mängu lõppu ja saab teada, mis naisega juhtus, naist siiski päriselt leidmata. Edaspidi näidatakse olukorda naise vaatepunktist. Sellele järgneb veelgi ootamatum lõpp.

"Kadunud tüdruk" sobib neile, kellele meeldib ise juhtumeid lahendada ja kes otsivad mõnda tõsisemat filmi, kuna see pakub põnevust ja ootamatust. Seda on hea vaadata koos kamba sõpradega ja arutleda, mis järgmisena juhtub ja milliseks lõpp kujuneb. Film on haarav, mistõttu soovitatan seda vaadata, kui on aega ja tahaks näha midagi teistsugust.

Mis juhtub, kui rohkemat oodata?

Kerstin Olo G3c

Sven Grünbergi kuuekümnenda juubeli aastapäevale pühendatud kontsert oli nagu tugeva narkootilise aine mõju all pilvedes hõljumine. Kui läksin seda kuulama lootuses saada rütmikas, kuid ometi sügavamõtteline muusikakogemus, siis juba peale esimest osa pidin ennast koridoris ärkvele peksma.

Päevastaar on Eesti filmimuusikasse andnud suurema panuse kui kontserdil välja tuli. Kuna ta on kirjutanud muusikat nii Lotte seiklustele kui olnud ka näiteks „Hukkunud alpinisti hotelli“ meeleolu loojaks, ootasid midagi hoopis mitmekesisemat ja kõnetavat. Muidugi oli rahulikum muusika kohati mõistetav, kuna tundub, et tema budstlik usk on isenda jaoks muusika kirjutamist tõsiselt mõjutanud. Võibolla ei ole hoopis mina ise küllalt teadlik budistlikest vaadetest ja selle tulemusena ei mõistnud kõlanud muusikat

ning selle põhimõtteid.

Esimene osa kontserdist oli üks pikk lugu, millel polnud mittemingisugust arengut või sihti. Alles hiljem sain teada, et meile esitati ligi viis erinevat lugu. Ainus, mida laval jälgida sain, oli ühe löökpillimängija liikumine. Ülejäänud oli ühtlane idamaine unelaul – viiulid õõtsusid ühekoos, hipilik bongomängija pladistas oma vaaside peal ja sünnipäevalaps istus lava keskel arvuti taga ning lasi kuulajatele linnulaulu. Vahepeal üritati asjale veidi võrtsi lisada ja Ott Lepland lavale üürgama lasta. See ei andnud tegelikult eriti midagi juurde, kuna ühestki sõnast ma aru ei saanud ja muusika jätkas varasemaga täpselt samas suunas liikumist.

Peale ergutavat vahepausi istusin siiski tagasi saali, lootes, et tuleb mingi muutus. Minu pettumuseks algas kõik täpselt sealt, kus see enne poolleli oli jäänud –

kõlas üksluine ja troopiline loodusemuusika. Muutused ilmusid siis, kui lavale tuli meeskoor. Nende laulust sain ühel hetkel ka midagi aru ning sõnum ja tunnetus muutusid veidike läbitungivamaks. Võibolla ergastus ka rütm, kuid ma pole selles eriti kindel. Rahvas hakkas palade vahepeal plaksutama, ilmselt avastasid ka nemad, et meile esitatakse tegelikult mitut erinevat lugu.

Arvan, et usk ja loodus meie ümber pole sugugi nii igavad, kui kontserdil välja tuli. Samuti – olles nii kuuluse ja edukas helilooja, oleks loogiline luua igaühte puudutavat muusikat. Ma ei tea, kas need, kes saalis peale kontserdi lõppu püsti tõusid, tegid seda austusest juubilarile vastu või reaalselt selle pärast, et neile kõik eelnev niivõrd meelerahu oli valmistanud.

Bring Me the Horizon andis Eestis debüüt kontserdi

Kärt Kangur G2c

23.novembril toimus Saku Suurhallis kontsert, kus esines Eestis esmakordselt Briti *post-hardcore* bänd Bring Me the Horizon (edasipidi BMTH). Tegu oli nende ainukese kontserdiga Baltimaades.

5-liikmeline BMTH alustas oma bändi 2004. aastal. Koos on nad välja andnud viis täispikka stuudioalbumit. Ajaga on nende žanr muutunud.

Alguses oli tegu *metalcore*, aga nüüd *post-hardcore* bändiga, kuna pealaulja Oliver Sykes kaotas oma hääle ning bänd otsustas leebemat muusikat tegema hakata.

Kontserdil oli ka kaks Inglismaalt pärit soojendusesinejat: alternatiivrokki viljelev bänd Basement ning *metalcore*-ansambel While She Sleeps. Basement ei meeldinud mulle nii väga kui While She Sleeps, sest Basement'i esitus oli tuimavõitu: polnud lavalist liikumist ning ei pööratud tähelepanu rahvale. Ühtlasi oli While She Sleeps mulle varasemalt tuttav. Kui viimane soojendusesineja lõpetas, täitis saali ootusärevus –

kõik ootasid lavale peaesinejat.

BMTH esitas ainult omaloomingut – nii uuel plaadilt kui ka vanematelt albumitelt. Kontserdi tegid omapäraseks efektid ning lavakujundus. Trummar, basskitarist ning klahvpillimängija olid tagaplaanil, esile tõusid vokalist ning kitarrist. Kõik liikmed olid ennast musta riitanud. Bänd paistis rahulolev, mis muutis kontserdi

rahva jaoks meeliülendavaks. Laulja suhtles palju rahvaga ning rääkis publikule oma hiljuti juhtunud elulistest sündmustest, mis tõmbas rahva veel rohkem käima.

Kõige südantliigutavam laul oli "Can You Feel My Heart." Kuna see oli esimene laul, mida ma nende poolt kuulsin, siis koha peal kuuldes tekkis otsemaid kananahk. Lugu on depressiivse sisuga, aga nauditav. Väga armas oli näha laulu instrumentaalse vahepala ajal Oliver Sykesi lava peal hüplemas

ja karglemas.

Kuid Kõige rohkem meeldis mulle siiski "Drown." See on laul, mille sõnad on alati olnud väga mõjuvõimsad tänu loo suitsiidsele ja masendavale tagamõttele, mis haakub teismeliste elutunnetusega. Tegu oli lõpulauluga, mistõttu tehti see eriti meelde jäävaks. Viimasel noodil lasti laest alla valged konfektid ning saal värvus heledaks.

Kontserdi põhiosas esitas BMTH kokku 12 lugu, aga rahvas kutsus bändi lavale tagasi ning kuulajate soovile vastu tulles esitasid nad

veel kolm lisalugu. Saalis oli kuulda publiku rõõmuhõikeid. Endalgi hüppas süda rõõmust, sest ei tahtnud mitte mingil juhul oma lemmikbändi veel ära saata.

Kokkuvõttes võin öelda, et jäin kontserdiga väga-väga rahule. Laulud oli efektised ning esitus kiiduväärt. Tagasi mõeldes tunnen siiani külmavärinaid ja keha katab kananahk. Järgmine kord, kui bänd Eestisse kavatseb tulla, soovitatan soojalt kuulama minna.

Hanna ja Pille ei soovita ehk...

Piller-Riin Makilla, Hanna Sults G3b

Filme on nii häid kui ka halbu ning teie aja säästmiseks tooksimme välja mõned kunstiteosed, mille vaatamata jätmisel te ainult võidate.

Eesti kirjandusklassikast on tuntud August Gailiti teos „Nipernaadi”. Raamatu kohta pole midagi halba öelda – nagu eesti kirjandus ikka. Aga film. Kuna see on eelmainitud teose põhjal valminud, on „Nipernaadi“ sisu poolest täiesti vaadatav lineteos.

Peategelaseks on keskealine mees, kes mööda Eestit ringi rändab ja naisi jalgelt niidab. See on ka tänapäeval täiesti aktuaalne teema, mis võib paljusid paeluda. Ehk siis võib ju filmi vaadata, aga mida sa vaatad, kui midagi ei näe. Eesti filmile kohaselt toimub üle poole filmi tegevusest pimedas, sündmustik antakse edasi venitatud stiilis, mis viib terve filmi endaga veel sügavamale merepõhja kui Titanic.

Siit edasi võib minna järgmise eesti filmi juurde – „Seenekäik”. Arvustused ja kõik filmi esilinastusele eelnevad artiklid pajatavad suurteosest, mida pole varem nähtud. MIDA? Kui Nipernaadi oli tegelasena täiesti talutav, siis sellest filmist ei leia sedagi. Kaks pealtnäha tavalist vanema põlvkonna inimest võtavad autoga metsa seenele minnes peale hääletaja. Peaaegu kogu film ongi sellest,

kuidas need kolm metsas seeni korjavad, kuni järsku on nad toime pannud mõrva ja hetk hiljem vale-tavad meediale juhtunust. *Boom* – film läbi. Kas ei kõla mitte huvitava-

Sama huvitavaks võib pidada ka filmi „*Kuhu põgenevad hinged*”. Film jutustab tüdrukust, kes interneti teel (???) neab oma veel sündimata venna, kuna ta ema on peast pisut sooda ning ajab oma uut meest endast eemale, kuigi viimane on naisesse jäägitult armunud.

Pärast venna sündi tuleb välja, et poiss võibki kohe-kohe sussid püsti visata ning nüüd asub tüdruk „palverännakule”, sattudes nii vanureid täis palveruumi, satanistide bändiproovi kui ka boheemlastest kunstnike koju. Samuti kabistab ta natuke enda sõbranna kutti ning viib läbi suurejoonelise rituaali, et oma vennake needusest vabastada.

Kas saite sisust enam-vähem aru? Meie küll ei saanud. Satanistidel oli seal filmis küll suur osa, kuid mida nad seal tegid ning miks Lenna Kuurmaa kogu aeg oma kuti mootorrattaga ringi tahtis kimada, jäi lõpuni arusaamatuks. Tunnuslaul oli filmil hea, seda peab tunnustama.

Kui nüüd uurida ka pisut vanema aja eesti filmikunsti „tippsaavutusi”, siis kindlasti ühe

kõige „säravama tähena” võib välja tuua Eduard Vilde samanimelise romaani põhjal vändatud filmi „*Mäeküla piimamees*”.

Mis siis filmis toimub? Noh, nagu tuleb välja, oli jumala okei 19. sajandi lõpus see, kui mees võttis oma surnud naise õe oma lastele kasvatajaks ning abiellus sellega. Esimesel võimalusel parseldas ta uue naise aga mõisnikule armukeseks, et saada piimatalu peremeheks. Sajandi tehing! Aga kas ikka oli? Tots oli ju päris kena... Filmi lõpuks jõi mees ennast südamevalust surnuks – kas pole mitte romantiline.

Filmist ei puudu otse loomulikult kohustuslikud elemendid, nagu pimedus, paljutähenduslikud pilgud ning äkilised vihapursked. Kui nüüd aus olla, siis kõlbab film ainult selleks, kui avastad ühel õhtul eKooli uurides, et homme on selle raamatu peale töö ja sul pole veel raamatutki raamatukogust laenutatud. Samuti võib sulle see meeldida, kui pead naljakaks vana aja kõnepruuki ning eestlaste suhetdraamasid.

Kuid ega need välismaised filmid paremad ole. „*Scary Movie*” ehk üks halvimaid „õudukaid”, mida kinoajaloost leida võib. Paljud sarnases stiilis paroodiafilmid on halvad, aga see on neist üks kuulsamaid. Kõik selles filmis on

Kaheksa halba filmi, mida ära vaata (kui just ei pea)

lihtsalt röve ja labane, detailidesse ma hea meelega ei laskuks. Kui see film pidi naljakas olema, siis andke andeks, aga kus see nali oli?

Kui nüüd jätkata „naljakate” filmidega, saab hea näitena välismaa „kvaliteetsetest” filmidest välja tuua ka filmi „*Vastik vanaisa*”. Film on „Jackassi” austajatele kindlasti

maiuspala, kuid pisut kriitilise-ma mõtlemisega filmivaatajale täielik piin.

Vanaisa ning lapselaps lähevad koos *roadtrip*’ile ning satuvad vanaisa per-verssuse ning lapse lolluse tõttu pidevalt

olukordadesse ning põõsaste vahelt filmitakse siis tavaliste inimeste reaalseid reaktsioone näiteks sellele, kuidas vanaisa kõhulahtisuse tõttu terve kohviku seina täis roojab. Jube naljakas ja meeldivat vaatamist.

Jõuluklassikute hulka kuuluv „*Visa hing*” võib hea filmi nautlejal samuti oskerefleksi tekitada. John McClane’i jõulud on alati täis rohkete *actionit*, terroristide rünnakuid ning veriseid võitlusi. Kuid

John ei ole papist poiss – tema on tugev, suudab ühe steeni jooksul lausa kolm korda särgi värvi muuta ning päästab alati päeva. Ja jõulud. Ja Ameerika. Maailma. John is the man!

Olles ise näinud filmiseeriast kahte filmi täispikkuses ning ülejäänusid jupiti, saame üsna kindlalt

kõigutanud.

Film räägib karusnahakütist, kelle karu ribadeks tõmbab. Sõbrad jäätavad ta maha ja liiguvad ise edasi laagrisse. Peategelane roomab ja lonkab, ise pooleldi koomas, väga palju kilomeetreid, võibolla lausa sadu, et minna ja oma „sõbrad” ära tappa. Tegevus toi-

mub südantalvel ja isegi külm ei tapa teda ära.

Meie igatahes pooleldi magasineme ta rännaku aja, mis kestis filmis üle tunni, ja ainuke faktor, mis

meid edasi vaatama meelitas, oli Leonardo. Ja kangelane nagu Leonardo on, suutis ta kõik oma vaenlased kahjutuks teha. The End.

öelda, et ega seal väga muud ei toimugi, aga mõnusa ja sooja jõulutunde toob küll südamesse. Uskumatu, et midagi sellist on viis korda valmis tehtud...

„*The revenant*” ehk „Mees kes jäi ellu” on film, milles üles astudes võitis Leonardo DiCaprio oma kauaoodatud esimese Oscari. Film ise võitis kolm samanimelist auhinda. Me küll ausalt ei tea, mille eest, aga meie sõna seal auhindade jagamisel kaalukaussi poleks

Juku Poku

Hanna Sults G3b

Enamikele Pärnu Ühisgümnaasiumi kooliõpilastele ja õpetajatele on see tundmatu nimi. Mõned üksikud ehk lugesid temast ka eelmisest koolilehest. Minu jaoks just Romet Põhako kirjutatud artikkel oligi põhjus, miks Juku Pokuga ise ühendust võtsin.

Eeldusel, et tegemist on PÜ õpilasega, ei tutvustanud ma end, vaid asusin kohe küsimuste juurde. Ütlesin ainult, et küsimused on koolilehe artikli jaoks. Noormees oli kohe valmis vastama. Eeldan tema sugu pseodonüümist, kuigi Facebooki-profiil väidab vastupidist. Võibolla üritab Juku nii lihtsalt jälgi segada.

Alustasingi kohe küsimusega tema isiku kohta. Tema vastus oli lühike ja kindel: "Praegu veel ma ei avalda oma nime, aga usun tõsimeeli, et mina olen kangelane, keda PÜ vajab, ning võib-olla õigel hetkel õiges kohas avan oma suu."

Miks hakkasid postitama PÜ 2016. aasta rebaste gruppi? Kas õhutad noorte seas mässu?

Ma hakkasin postitama 2016. aasta PÜ rebaste gruppi, sest see oli minu jaoks parim viis jõuda võimalikult paljude „rebasteni". Mis aga puudutab mässu õhutamist... pean tunnustama, et ma mitte ei õhuta õpilasi mässule, vaid selle asemel avan nende silmad, et nad

mõistaks ise – olukord nõuab mässu. Mina olen kõigest prohvetlik sõnumitooja.

Aga mille eest sa seisad? Mis sõnum PÜ noorteni jõudma peaks? Millest on sinu pahameel ajendatud?

Ma seisan õpilasvabaduse eest. Et indiviid ei kaotaks ennast süsteemi, mis nii agaralt ning brutaalselt soovib meid koorida meie "tõelisest minast". Ma seisan vabaduse ning õigluse eest - ma seisan kõikide PÜ õpilaste eest.

Järgmisele küsimusele järgnes pikem paus meie jutuajamises. Sel ajal, nagu hiljem täheldasin, kirjutas kirjutas Juku Poku rebastekommuuni uue postituse, mida võib näha kõrvalehel.

Postituse alla lisas ta ka anarhismi sümboli, mis igas tema sõnavõtus silma jääb.

Kas arvad, et PÜ õpilastel on piisavalt jõudu ja tahtmist eneste hääl kuuldavaks teha?

Vaadates seda, et minu uus postitus rebastekommuunis on olnud vaid mõni minut ning sellel on juba 13 meeldimist ja see arv kasvab iga hetkega, võin väita, et PÜ õpilased on valmis oma hääle kuuldavaks tegema.

Kas oled teadlik sellest, et ka mõned õpetajad on sinu tegevuse vastu huvi tundnud pärast seda, kui Romet Põhako koolilehe kaudu sind ka õpetajatele tutvustas? Kas arvad, et õpetajad kiidavad su tegevuse heaks? Millist nendepoolset vastukaja ootad?

Olen sellest teadlik. Just seda ma taotlesin. Kõik õpetajad ei pea minu tegevust heaks kiitma – seda peab tegema ainult mõni. 1000 sammu teekond algab esimesest sammust. Minu tegevuse peavad peamiselt heaks kiitma õpilased, sest ilma nendeta kool ei eksisteeriks. Ma leian, et võimu vahekord PÜ's on nihkes, sest kui riigi kõrgeima võimu kandja on rahvas, siis miks ei ole kooli kõrgeima võimu kandjad õpilased?

Intervjuust jäi mulje, et Jukul on plaan ja oodata võib midagi võimsat.

Juku Poku ► Parim Rets - 2016 - G3B ;)

Dec 13 at 21:21 • 🌐

Kallid endised rebased ning jumalad!

Minuga võttis ühendust Hanna Sults, kes soovis esitada mulle paar küsimust seoses minu eelnevate postitustega rebastekommuunis. Ta palus mul selgitada lahti oma mõtted ning motiivid. Ma leian, et nüüd on aeg ka teiega rääkida.

Kõigile, kes sarnaselt Hannale on tundnud huvi, kas salapärane Juku Poku avaldab oma nime, pean ma vastama, et veel mitte. Ma usun tõsimeeli, et olen kangelane, keda PÜ vajab ning võib-olla kunagi tulevikus, õigel hetkel, õiges kohas ma avan oma suu ja lasen kuulda oma hääle. Seniks aga, olen koolisüsteemist rõhutuna sunnitud vaikima.

Minu motiiv ei ole teid õhutada mässule. Ma soovin avada teie silmi, et te mõistaks - olukord vajab mässu. Mina olen kõigest prohvetlik sõnumitooja. Oma postitused olen ma pannud just siia, sest teie, kallid endised rebased olete kõige nooremad ning teie, kallid endised jumalad olete kõige vanemad. Teil on üksteisele õpetada ning üksteiselt õppida nii mõndagi. Jumalad teavad, kuidas asjad on siiani toimunud ning on süsteemis mandunud. Teie, rebased - TEIE olete need, kes peavad süsteemi muutma!

Hanna Sults küsis minult:

"Kas arvad, et PÜ õpilastel on piisavalt jõudu ja tahtmist eneste hääl kuuldavaks teha?"

Mina küsin teilt. Kas on? Mis te ütlete?

F.T.S

Nüüd ja igavesti, teie Poku

20 asja, mida ma olen õppinud selle aasta jooksul

Ano Nüümne

1. Ära hävita ennast mingi poisi pärast – ta tuleb mu matustele teise tüdrukuga.
2. Kellelgi ei ole kunagi liiga palju tegemist, asi on prioriteetides.
3. Moment kui ma pean kellelegi oma väärtust tõestama, on moment, millal ma täielikult minema kõnnin.
4. Ma olen veetnud üle poole oma elust ennast vihates. See fakt peaks mind hirmutama. Ära ürita endalt elu võtta, mu ema nutab ja mu sõbrad jäävad mind igatsema. See ei ole vapper tegu ja isegi kui oleks, ma ei oleks siin, et seda näha.
5. Ärka hilja, maga sisse. Mul on pikk elu ees ja praegu ma peaksin hindama väikeseid asju. Näiteks nagu padja külmepool.
6. Ta murrab mu südame ja see võib tunduda nagu maailmalõpp, aga ma saan sellest üle ja varsti ma isegi enam ei mõtle ta peale.
7. Ära kakle oma deemonitega, nad on siin, et mulle õppetunde teha. Istu nendega maha ja lepi nendega ära.
8. Muusika on mu hingele hea. Popmuusika teeb mu tuju paremaks ja emotsionaalsed laulud panevad mu nutma. See on normaalne ja tervislik.
9. Kurbus ei ole poeetiline, depressioon ei ole ilus. Nädala aega voodis lamamine ja liigne söömine on mulle halb. Mine välja, kasvõi üksi. Koge asju ja ela.
10. Mul on õigus olla vihane, aga maailm ei tööta minu vastu. Lilled ei õitse minu jaoks. Kui mu ema karjub mu peale, siis tuleb küsida, kas tal on kõik korras. Mu vanemad tegelikult hoolivad minust. Mul küll tekib nendega tülisid ja ma ei käi sellepärast mõnda aega kodus, aga päeva lõpuks tahetakse mulle parimat.
11. Inimesed lubavad, et nad ei jäta mind kunagi.
12. Alati on okei nutta. Alati. Mata oma pea patja ja lase kõik välja. Nuta autos. Nuta siis, kui sul vaja on.
13. Poisid flirdivad minuga mõnda aega ja siis nad ignoreerivad mind. Nad leiavad mu uuesti ja kõik algab jälle algusest. See on segadust tekitav. Mul on õigus seda mitte taluda.
14. Ära kunagi teeskle, et sa oled keegi, kes sa tegelikult ei ole. Kui mulle ei meeldi vanad filmid, siis ära teeskle, et meeldivad, lihtsalt selleks, et teistele head muljet jätta. Kui mulle ei meeldi seelikud ja kotsad, siis ma ei kannan neid.
15. Ütle inimestele, mida ma tunnen. See on hirmus ja see võib suhteid rikkuda. Aga jagan oma mõtteid isegi siis, kui mu hääl väriseb. Ei ole tervislik kõike enda sees hoida.
16. Alati on keegi, kes on minust ilusam, targem, naljakam või populaarsem. Ilu peitub selles, et see ei ole võistlus. Ma olen mina ise.
17. Inimesed ignoreerivad mind senikaua, kuni neil on minult midagi vaja.
18. Ma ei tohiks inimeste välimuses välja tuua asju, mida nad ei saa 10 sekundiga parandada.
19. Loe raamatuid, need harivad mind ja õpetavad mul ennast paremini väljendama.
20. Juua on normaalne, on see siis kas lihtsalt lõbuks või hoopis julguse tõstmiseks. Mitte juua on ka normaalne, olla ema või sõita kainet autojuhti. Normaalne ei ole teiste inimeste harjumuste üle kohut mõista. Ja mis siis, et kusagil oli sellest peost pilt üleval, kuhu mind isegi ei kutsutud. See ei mõjuta mind mitte kuidagi. Õpi asjadest üle olema.

Kuidas leida endale see õige?

Klaid Hännile G2c

Kuna tänapäeval on paljudel noortel **poistel** mureks endale kaaslaste leidmine, siis mõtlesin, et teen kiire sammamulise õpetuse, kuidas endale õige noorik leida. Kasutades neid trikke, leiate endale suure tõenäosusega sobiva südamedaami.

1. Ära karda läheneda. Tüdrukutele meeldivad mehed, kes käituvad nagu alfaisased. Nad tahavad endale kutti, kes julgeb nendega rääkida ja neile läheneda. Naistele ei lähe korda mehed, kes midagi ei julge. Võta oma julgus kokku ja mine räägi temaga.
2. Ära karda läbi kukkuda. Kui küsin sõbralt, miks sa temaga rääkima ei lähe, siis tihti ta vastab mulle: „Ma ei tea, äkki ma ei meeldi talle“. Siinkohal peaksid mõtlema YOLO... mis vahet sel on, kas meeldid talle või mitte. Kui ei meeldi, siis vähemalt proovisid ja süda on rahul.
3. Proovi lõbutseda. Kõige tähtsam on, et oleks tore, kui läheneda tantsile, küsi temalt, mis sa sellest Pythagorase teoreemist arvad või kas Ossinovski poliitika lööb läbi. Tee nalja, räägi mingit huvitavat juttu, võta vabalt, siis on mõlemad lihtne ja tore.
4. Ära küsi alastifotosid. Lihtsalt... ei.
5. Jää iseendaks. Kui käitunud neiude juuresolekul kellegi teisena, siis varem või hiljem saab ta aru, et sa ei käitu tema juuresolekul vabalt ning tal tekivad kahtlused. Tee samu nalju, mida teeksid sõpradega, ning ära mängi kedagi teist.
6. Hoolitse enda välimuse ja hügieeni eest. Kui sul on hea stiilimaitse, siis ära karda seda näidata. Totsidele meeldivad kutid, kes on ilusti riides ja kasutavad lõhna, kusjuures lõhna võid panna mõnuga (helesinine Versace).
7. Tee talle komplimente. Kui tal on tõesti kena särk seljas või ilusad püksid jalas, siis ära karda komplimenti teha. Pea meeles, et kasutaksid tabavaid komplimente.
8. Lähene talle iga nurga alt. Kui õige aeg käes, siis ära karda ka natuke flirtida.

Kui kasutad kõiki neid nippe, siis on peaaegu kindlalt tüdruk garanteeritud. Tuleb olla mees ja teha asi selgeks. See kõik võib alguses öudne tunduda, kuid varsti on asi käpas ja leiad kindlasti endale selle õige.

Rain Ruus G2c

Kaunitel **neidudel** pole küll eriti keeruline kutte klubides rajalt maha niita, kuid seda ainult siis, kui tants on vägagi enesekindel. Mida teevad nõrgema isiksuse ja lahjema iseloomuga tüdrukud? Kas nemad peavadki süütuteks vanatüdrukuteks jääma?

1. Ole enesekindel. See ei tähenda seda, et sa peaksid hüppama ja kargama nagu idioot, vaid ole lihtsalt sina ise. Meestele meeldivad naised, kes on enesekindlad ja valmis tegema asju, milleks nad ettevalmistunud ei ole, ning need, kes on omaenda elu peremehed.
2. Näe kaunis välja. Ära ole võlts ja anna endast parim, et hea välja näha. Kui sa näed hea välja, siis sa ka tunned ennast hästi. Meigi, aga mitte liialt palju. Meestele meeldivad seksikad naised, kuid vahel on valged teksad ja tumedad stringid juba veidi liiast. Ära unusta naeratada, kuna see näitab sinu enesekindlust.
3. Suhtle. Mees peab teadma, et sa oled majas ja ta peab märkama, kui palju sa oled endaga vaeva näinud. Ei piisa „tsau“ või „tere“ ütlemisest. Räägi temaga juttu, sest mehed kardavad naistele otsa vaadata.
4. Tegutse. See, et mehed peavad tegema esimese käigu, on vana ja vale arusaam. Mehed kardavad. Sina ise, kaunis neiu, pead tegutsema. Kutsu ta välja ja tehke mõned dringid. Ei pea alati midagi uhket olema ja võib-olla tuleb välja, et see kutt ei meeldigi sulle.
5. Tee nalja. Mehed väärtustavad kvaliteethumorit. Hea huumor teeb kõik paremaks. Ära ainult naera oma kajakanaeruga. Võta rahulikult ja alguses tee pehmemat huumorit. Neeгри- ja geinaljad hoia alul endale.
6. Tee oma vallalikus kiirelt teatavaks. Mehed kardavad, et kui nad sinuga flirtida proovivad, võib kusagilt nurga tagant tulla mingisugune rusikas ning ongi *black out*.
7. Flirdi ohtralt. See, et mehed on tuimad tüki, on kõigile teada. Ta ei pruugi ise arugi saada, et sa temaga sebid.

Neid nippe kasutades on kindel, et mees on konksu otsas. Peab olema ise julge ja astuma esimese sammu. Tõmba need nipid omale ka telefoni, et enne mehe juurde minemist saaks kõik uuesti läbi lugeda.